XIII.

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU TOWARZYSTWA DOMU ZDROWIA UCZĄCEJ SIĘ MŁODZIEŻY POLSKIEJ „POMOC BRATNIA“ W ZAKOPANEM

ZA ROK ADMINISTRACYJNY 1912/13

XIII. SPRAWOZDANIE

Zarządu
Towarzystwa Domu Zdrowia
uczącej się młodzieży polskiej

„POMOC BRATNIA"

w Zakopanem

za rok administracyjny 1912/13

Zakopane 1913.
Nakład Tow. Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia".
Czcionkami Drukarni Narodowej w Krakowie.

TREŚĆ.

I.

Wyciąg ze statutu Towarzystwa.

§ 1. Towarzystwo ma nazwę: „Towarzystwo Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem“.

§ 3. Celem T-wa jest niesienie pomocy chorej na gruźlicę uczącej się niezamożnej młodzieży, potrzebującej leczenia przedewszystkiem w Zakopanem.

§ 4. Środkami do tego celu są:

a) Przedewszystkiem utrzymanie własnego Domu Zdrowia w Zakopanem dla uczącej się niezamożnej młodzieży.

b) W miarę możności ułatwianie we wszelki możliwy sposób pobytu i leczenia w Zakopanem poza Domem Zdrowia potrzebującej tego uczącej się młodzieży.

c) Zakładanie i utrzymywanie własnych Domów Zdrowia w innych miejscowościach oraz ułatwianie we wszelki możliwy sposób pobytu i leczenia potrzebującej tego uczącej się niezamożnej młodzieży i poza Zakopanem.

d) Uświadamianie uczącej się młodzieży o skutkach gruźlicy i sposobach walki z nią za pomocą odczytów, pogadanek i t. p.

e) Inicyowanie i popieranie wszelkiej akcyi, mającej na celu walkę z gruźlicą.

Skład Towarzystwa.

§ 5. T-wo składa się: z członków honorowych, założycieli, wspierających, zwyczajnych, nadzwyczajnych, oraz opiekunów Kół.

§ 6. *b*) Członkiem założycielem jest ten, kto, złożywszy na rzecz T-wa jednorazowo najmniej 200 Koron, zostanie w poczet członków założycieli przez Zarząd Główny przyjęty.

c) Członkiem wspierającym zostaje ten, kto, zobowiązawszy się do opłacania na rzecz T-wa najmniej 20 Koron rocznie, zostanie przez Zarząd Główny w poczet członków wspierających przyjęty.

d) Na członków zwyczajnych przyjmuje Zarząd Główny, względnie Zarządy Kół, młodzież polską, odbywającą studya w wyższych zakładach naukowych; członkowie zwyczajni opłacają wpisowego 1 Koronę i zobowiązują się do płacenia rocznej wkładki w kwocie 2 Koron.

e) Członka opiekuna zaprasza Walne Zgromadzenie Koła do sprawowania tej godności.

f) Członkiem nadzwyczajnym zostaje ten, kto, zobowiązawszy się do opłacania na rzecz T-wa przynajmniej 10 Koron rocznie, zostanie przez Zarząd Główny w poczet członków nadzwyczajnych przyjęty.

§ 7. Członkami założycielami i wspierającymi mogą być również osoby prawne, które wykonują przysługujące im prawa za pośrednictwem upełnomocnionych przez się w każdym poszczególnym wypadku przedstawicieli.

Przedstawicielem takim nie musi być członek T-wa Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia" w Zakopanem.

§ 8. Przestaje się być członkiem:

a) z powodu wystąpienia po uiszczeniu zaległych wkładek i piśmiennem uwiadomieniu Zarządu Głównego lub miejscowego Zarządu Koła.

b) przez nieuiszczanie wkładek przez 2 lata.

c) przez wykluczenie wyrokiem sądu rozjemczego.

Prawa i obowiązki członków.

§ 9. Wszystkich kategoryi członkowie mają prawo:

a) uczestniczenia w Zjazdach Delegatów i Walnych Zgromadzeniach Kół z głosem doradczym,

b) wybieralności do Zarządu Głównego i Rady Nadzorczej,

c) wybieralności na Delegata na Zjazdy Delegatów T-wa.

§ 10. Każdy członek zwyczajny ma prawa:

a) wymienione w § 9,

b) wyboru i wybieralności do Zarządu Koła, którego jest członkiem,

c) wyboru i wybieralności na Zjazd Delegatów w myśl § 20,

d) uczestniczenia z głosem stanowczym w Walnych Zgromadzeniach Koła, którego jest członkiem,

e) pierwszeństwa przed innymi zgłaszającymi się, a posiadającymi poza tem te same warunki do korzystania z pomocy Towarzystwa.

§ 11. Wszystkich kategoryi członkowie T-wa są obowiązani:

a) opłacać przewidziane statutem wkładki,

b) popierać cele T-wa i starać się o pomnożenie jego funduszów,

c) ułatwiać chorej niezamożnej młodzieży, potrzebującej leczenia, wogóle porozumienie się z Zarządem Głównym.

§ 12. Członkowie zwyczajni, przyjęci do Domu Zdrowia jako

Pensyonarze, nie mogą wykonywać przez czas pobytu w Domu Zdrowia swoich praw członkowskich.

Koła.

§ 13. Koło może się zawiązać na podstawie niniejszego statutu w każdej miejscowości, w której z gotowością założenia Koła oświadczy się przynajmniej 10 osób, które mogą być członkami zwyczajnymi, a Zarząd Główny T-wa na założenie Koła zezwoli.

W miejscowościach, w których istnieje już jedno Koło T-wa, nie mogą powstawać nowe.

§ 15. Koła spełniają we własnym zakresie zadania i cele T-wa, oraz wykonują polecenia Zarządu Głównego.

Władze Towarzystwa.

§ 27. Naczelnemi władzami Towarzystwa są:

a) Zjazd Delegatów;

b) Zarząd Główny;

c) Rada Nadzorcza.

Zjazd Delegatów.

§ 28. Zjazd Delegatów składają:

a) Członkowie Zarządu Głównego.

b) Delegaci Kół.

c) Członkowie Rady Nadzorczej.

§ 29. Zwyczajny Zjazd Delegatów odbywa się raz na rok w dniu 15 sierpnia w Zakopanem.

Zarząd Główny.

§ 35. Sprawami Towarzystwa zawiaduje Zarząd Główny, złożony z prezesa, wiceprezesa, sekretarza, zastępcy sekretarza, skarbnika, — wybranych z pośród wszystkich kategoryi członków Towarzystwa.

Rada Nadzorcza.

§ 40. Rada Nadzorcza składa się z 5 członków Towarzystwa, wybranych przez Zjazd Delegatów w myśl § 31 c. W skład Rady Nadzorczej ma wchodzić przynajmniej jeden z członków zwyczajnych.

Domy Zdrowia.

§ 45. Domami Zdrowia zarządzają w części lekarskiej Dyrektorzy, w części zaś administracyjnej — Administratorzy.

II.

Skład Zarządu Towarzystwa.

Zarząd Towarzystwa.

Prezes: Dr. Kazimierz Dłuski.
Wiceprezes: Dr. Karol Morawski.
Sekretarz: Leopold Winnicki.
Zast. Sekretarza: Józefa Osiecka [1])
Skarbniczka: Elżbieta Trenklerówna.

Administracya Domu Zdrowia.

Dyrektor Domu Zdrowia: Dr. Edmund Brzeziński.
I. Asystent: Dr. Witold Umiastowski.
II. Asystent: Dr. Marya Felauer [2])
Kierownik kancelaryi T-wa: Leopold Winnicki.
Administratorka: Aleksandra Hellmanowa [3])
Urzędnik T-wa: Jan Załuska.
Zarządzający biblioteką: Jan Załuska [4])

Rada Nadzorcza.

Dr. Bronisława Dłuska (prezes).
Floryan Grużewski.
Dr. Antoni Kuczewski. [5])
Rafał Korniłowicz.
Tadeusz Korniłowicz.

---

[1]) Kooptowana dnia 14. IX 1912 r. w miejsce p. J. Wilczyńskiej.
[2]) Od 15. V 1913 r. zastępuje p. Dr. M. Felauer p. Dr. M. Ratyńska.
[3]) Do 10. X 1912 r. czynności administracyjne spełniała p. J. Kuczewska, od 10. X 1912 r. do 1. IV 1913. p. L. Winnicki.
[4]) Do 10. VI 1913 r. biblioteka była pod zarządem pensyonarzy Domu Zdrowia.
[5]) Zrezygnował dn. 3. III 1913 r.

III.

Skład Towarzystwa.

a) Członkowie honorowi:

1. Brzozowska Emilia † (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 24 lutego 1901 r.).
2. Marya z Górskich Kazimierzowa hr. Sobańska (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 16 sierpnia 1903 r.).
3. Dr. Kazimierz Dłuski (mianowany członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 15 sierpnia 1907 r.).
4. Andrzej Toczyłowski (mianowany członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 15 sierpnia 1907 r.).
5. Dr. Józef Żychoń (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
6. Dr. Antoni Kuczewski (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
7. Józefa Antonowicz-Kuczewska (mianowana członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
8. Dr. Bronisława Skłodowska-Dłuska (mianowana członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).
9. Michał Ługowski (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).
10. Aleksander Litwinowicz (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).

b) Członkowie założyciele:

(złożyli na rzecz Tow. jednorazowo przynajmniej 200 kor.).

1. **Legat im. Stanisława Wyspiańskiego 2653 K. 84 h.**
2. Abakanowiczówna Zofia
3. Arkuszewski Jan
4. Prof. Dr. Baranowski Ignacy
5. Mecenas Stanisław Bełza
6. Fundacya śp. Jadwigi Bełza
7. Fundacya śp. Haliny Bełza
8. Anna de Bierguelle
9. Hr. Wł. Branicki z Suchej
10. Dr. Wład. Bujalski z Wilna
11. Chojecki Zygmunt

12. Prof. Dr. Ciechanowski St.
13. Dr. Chrostowski Bronisław
14. Czarnecka Anna
15. Prof. Marya Skłodowska-Curie
16. Dr. Dłuska Bronisława
17. Marya i Marta Dworskie †
18. Hr. Dzieduszycki Tadeusz
19. Dziewulska Antonina
20. Ks. Filipski Rudolf
21. Dr. Fried Rudolf
22. Prof. Dr. Gluziński Antoni
23. Gnatowski Zygmunt †
24. Górski Ludwik
25. Górski Ludwik jun.
26. Grzybowska Eugenia
27. Horodyska Antonina
28. Imbirowiczowa Helena †
29. Iwański August
30. Jarnuszkiewiczowa Marya
31. Jerzmanowski Erazm
32. Janisławski August
33. Jodko-Narkiewicz Zyg.
34. L. & G. Kaden
35. Tokarzewska - Karaszewicz Laura
36. Komendziński J. I.
37. Prof. Kostanecki Kazimierz
38. Dr. Mirosław Kernbaum †
39. Hr. Krasiński Adam †
40. Mec. Dr. Koch Teodor
41. Br. Kronenberg Leopold
42. Dr. Kuczewski Antoni
43. Kurnatowski Lucyan
44. Kuszell Róża
45. Laskus Franciszek
46. Leśkiewicz Józef
47. Mecenas Libicki Stanisław
48. Małachowska Leonida
49. Małuja Adela
50. Mazaraki Henryk
51. Mergentaler Janina i Bronisława
52. Natansonowa Antonina
53. Neprosowa Klementyna Augustowa
54. Orsetti z Jełowieckich Marya
55. Orsetti Jan
56. Ostrowski Józef
57. Paderewska Helena
58. Paderewski Ignacy
59. Popiel Wacł. z Hołoniowa
60. Hr. Potocki Jakób
61. Hr. Potocka Teresa
62. Płoczczanki i Płoczczanie
63. Płużańska Joanna
64. Hr. Przeździecki Konstanty
65. Rostkowski Stanisław
66. Rothert Aniela
67. Rothertowie Olga i Wład.
68. Ks. Sanguszko Roman
69. Sienkiewicz Henryk
70. Skarzyńska Klementyna
71. Skarzyńska Karolina
72. Poseł Śliwiński Hipolit
73. Hr. Sobańska Kazimierzowa
74. Hr. Sobański Kazimierz †
75. Hr. Sobański Antoni
76. Hr. Sobański Feliks
77. Hr. Sobański Michał
78. Hr. Sobańska Teresa
79. Hr. Sobańska Ludwika
80. Hr. Sobański Henryk
81. Hr. Sobański Witold
82. Dr. Sokołowski Alfred
83. Sokołowska Teresa
84. Schiele Kazimierz
85. Schiele Anna
86. Szlenker Józef
87. Szymańska Marya
88. Hr. Tarnowski Zdzisław
89. Taube Gustaw

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA“ NA GUBAŁÓWCE W ZAKOPANEM.
PAWILON DLA MĘŻCZYZN.

90. Toczyłowski Andrzej
91. Tow. nauczycieli szkół wyż.
92. Tabeau Ferdynand
93. Trylski Zygmunt
94. Wawelbergowa Ludwika
95. Prof. Dr. Wicherkiewicz B.
96. Wielowiejski Jerzy
97. Prof. Windakiewicz Stan.
98. Doktorostwo Władysławostwo Wiskontt z Kostromy
99. Prof. Dr. Wrzosek Adam
100. Z hr. Zamoyskich księżna Drucka-Lubecka Marya
101. Rejent Zaborowski Józef
102. Hr. Zamoyski Maurycy
103. Hr. Zamoyski Władysław
104. Dr. Zieliński Edward
105. Rada miasta Lwowa

Towarz. akademickie:

106. „Bratnia Pomoc“ stud. Uniwers. Warszawskiego
107. „Spójnia“ stow. stud. Uniwers. Warszawskiego
108. „Zjednoczenie“ słuchaczów politechniki Warszawskiej
109. „Wzajemna Pomoc“ uczniów Wszechnicy Jagiel.
110. „Bratnia pomoc“ słuchacz. Politechniki we Lwowie
111. Tow. uczącej się młodzieży polskich szkół wyższych w Moskwie
112. „Zjednoczenie“ Tow. młodzieży polskiej za granicą
113. Korporacya studentów Polaków w Odessie
114. „Polonia“ stowarz. student. w Kijowie
115. „Praca“ stowarz. student. w Warszawie
116. „Bratnia Pomoc“ słuchaczów Akademii Rolniczej w Dublanach
117. „Bratnia Pomoc“ stud. Polaków w Monachium
118. Biblioteka medyków w Krakowie
119. Biblioteka słuch. medycyny we Lwowie
120. Korporacya Polska słuchaczów i słuchaczek wyższych zakł. naukowych w Kijowie
121. Polska Czytelnia Akademicka w Karlsruhe
122. „Zdrowie“ Tow. ku wspieraniu piersiowo chorej, uczącej się młodzieży żydowsk. szkół wyższych i średnich
123. Koło „Pomocy panien“
124. „Bratnia Pomoc“ słuch. Polaków Politechniki Kijowskiej

c) **Członkowie wspierający:**

(płacą na rzecz Towarzystwa przynajmniej 20 koron rocznie)

1. Andronowski
2. Aspis Władysław
3. Augustowski Władysław
4. Augustowski Witold
5. Bukowiński Władysław
6. Bassakówna Zofia
7. Bachrach Feliks
8. Bełza Stanisław Mecenas
9. Biechońska Jadwiga
10. Biechoński Wojciech

11. Biedrzycka Helena
12. Biernaccy Doktorostwo
13. Bogdański Józef
14. Bogdańska Marya
15. Boukszan
16. Brezowa z Ordów Stefania
17. Broniewski Leon
18. Dr. Brzeziński Edmund
19. Brzezińska Helena
20. Dr. Bagieński Piotr
21. Hr. Branicki Wł. z Suchej
22. Buszczyński Konstanty
23. Prof. Dr. Bujwid Odo
24. Dr. Bujalski Władysław
25. Burzyński Piotr
26. Chamcowa Helena
27. Dr. Chełchowski Kazimierz
28. Dr. Chełmoński Adam
29. Chlebowska Ksawera
30. Dr. Cykowski Stanisław
31. Cybulski
32. Ks. Czetwertyńska Marya
33. Czekanowski Stanisław
34. Czapelski Kazimierz
35. Docent Dr. Czarnecki
36. Dąbrowski Stanisław
37. Dr. Drobner Bolesław
38. Derewojed Stanisław
39. Dietz Stanisława
40. Dr. Dłuska Bronisława
41. Dr. Dłuski Kazimierz
42. Esman Walentyna
43. Dr. Flatau Edward
44. Prof. Fiedler Tadeusz
45. Dr. Fidler Henryk
46. Franaszek Aniela
47. Fruchtmanowa Bolesława
48. Gnatowski Paweł
49. Glass Alina
50. Glass Jabób
51. Prof. Dr. Gluziński
52. Gołkontt Jan
53. Dr. Grek Jan
54. Asystent Dr. Gröbel Eman.
55. Grohmanowa A.
56. Grohman Paulina
57. Grohman Olga
58. Grohman Leon
59. Grohman Henryk
60. Grużewski Floryan
61. Grużewska Paulina
62. Dr. Handelsmann Bronisław
63. Prof. Dr. Halban
64. Hanicka Marya
65. Hanicki Feliks †
66. Henneberg Halina
67. Prof. Dr. Herman
68. Hersowa Bogusławowa
69. Dr. Hładyi Michał
70. Dr. Hłasko Bernard
71. Dr. Hołówko Antoni
72. Docent Dr. Hornowski
73. Horwattowa Jadwiga
74. Dr. Jurkiewicz Maryan
75. Jabłońska Marya
76. Jacobson Stefan
77. Dr. Janiszewski Tomasz
78. Janowska Kazimiera
79. Janowski Włodzimierz †
80. Jankowski Czesław
81. Dr. Januszkowski Aleksand.
82. Dr. Jedlička
83. Prof. Dr. Joteykówna
84. Jakubska Paulina
85. Prof. Jaworski Leon
86. Prof. Dr. Jurasz
87. Dr. Kaufman Mieczysław
88. Dr. Kawiński Bolesław
89. Kasperski
90. Kleszczyńska Helena
91. Prof. Kołczykiewicz Maciej
92. Koło Panien w Przemyślu

93. Komendziński Józef
94. Konowa Eugenia
95. Kon Adolf
96. Kohan Leon
97. Kończa Paweł
98. Dr. Korniłowicz Edward †
99. Kosmowska Irena
100. Korniłowicz Rafał
101. Korkozowiczowa Leonia
102. Korsakówna Zofia
103. Korsakowa Konstancya
104. Dr. Korzon Tadeusz
105. Kędzierski
106. Dr. Kikinger
107. Prof. Dr. Kośmiński
108. Kozłowski
109. Kowerski Bron. Mecenas
110. Kotarbińska Lucyna
111. Dr. Kraszewski Wacław
112. Prof. Dr. Kučera
113. Kuczewska-Antonowicz Józ.
114. Dr. Kuczewski Antoni
115. Kulwieć Karol
116. Kuszel Wacławostwo
117. Lewandowska Oktawia
118. Lewandowscy Julianostwo
119. Lewandowscy Władysław.
120. Lewandowscy Henrykostwo
121. Lewińska Zofia
122. Litwinowiczowa Leonia
123. Litwinowicz Aleksander
124. Ludwigowa
125. Ks. Lubomirska Eleonora
126. Dr. Łaba
127. Dr. Łogucki August
128. Ługowski Michał
129. Łusakowska Janina
130. Dr. Majerczak Wiktor
131. Dr. Maciański Leon
132. Mahota Stef. z Horodyskich
133. Maliński Mask. Mecenas
134. Dr. Marenicz A.
135. Dr. Marenicz Stanisław
136. Maryewska Józefa
137. Mazaraki Zofia
138. Mergel Marya
139. Meyer B.
140. Poseł Merunowicz Teofil
141. Mierzejewska Marya
142. Mińkowski M.
143. Mittelstaedtowa K.
144. Dr. Michałowicz
145. Prof. Dr. Mikułowski-Pomorski
146. Dr. Morawski Karol
147. Mogilnicka Eliza
148. Dr. Moraczewski Julian
149. Dr. Muttermilch St.
150. Dr. Emil Müller, inspektor szpitali krajowych
151. Michalska Jadwiga
152. Narkiewiczowa Zofia
153. Niemyska Barbara
154. Niemyski Leon
155. Niewiadomski Jan
156. Nikorowiczowa Antonina
157. Nikorowiczowa Emeryka
158. Nikorowiczówna Wiktorya
159. Nikorowicz Konrad
160. Niklasiński Teofil
161. Nowak Tadeusz
162. Okołowiczówna Stanisł.
163. Olecka Helena
164. Orsetti Marya
165. Osiecimska Anna
166. Dr. Ostaniewicz Edward
167. Docent Dr. Ostrowski
168. Opolski Stanisław
169. Orłowski Stanisław
170. Oziembłowska Marya
171. Palmi Jan
172. Pączkiewicz Kazimierz

173. Prof. Dr. Pareński Stan.†
174. Pawłowska Janina
175. Pawłowska M.
176. Pawłowski Józef inż.
177. Biskup przemyski Józef Sebastyan Pelczar
178. Pfejferowa Julia
179. Inż. J. Pinkus
180. Piwowar
181. Dr. Pogonowska Marya
182. Pogorzelska Jadwiga
183. Połoniecki Bernard
184. Prof. Dr. Popielski
185. Poznańska Żanetta
186. Popławska Wanda
187. Prokschowa Karolina
188. Prószyńska Marya
189. Przewalski Szymon
190. Ks. Puzyna
191. Prof. Dr. Raczyński
192. Prof. Dr. Raciborski
193. Radoński
194. Regelmanowa Helena
195. Repczyński Józef
196. Dr. Rychliński Karol
197. Reinberg Artur inż.
198. Reicher Stanisław
199. Rogowska
200. Rogoziński Józef
201. Rosenblumówna Zofia
202. Prof. Dr. Rostafiński Józef
203. Radca Dworu Prof. Dr. Rydygier Ludwik
204. Rybiński Lucyan inż.
205. Dr. Rymsza Adam
206. Rumiński Aleksander
207. Dr. Rutkiewicz Mamert
208. Rutkowska Marya z hr. Tyszkiewiczów.
209. Dr. Saski Józef
210. Dr. Silberstein Józef
211. Serafinowiczowa Tekla
212. Hr. Sobańska Marya
213. Sołtysikowa Agnieszka
214. Słowika J. F. wdowa
215. Ks. Dr. Siemieński Jan
216. Skarzyńska Karolina
217. Skarzyńska Klementyna
218. Skotnicki Teodor
219. Słomkowski Władysław
220. Mecenas Sokołowski Józef
221. Sakowiczowie J.
222. Suryn Stanisław
223. Surzycki K.
224. Schramm Władysław
225. Sadłowski Władysław
226. Dr. Sabałowski
227. Surynowa Irena
228. Stokowska Jadwiga
229. Stokowska Zofia
230. Stokowski Stefan
231. Stypułkowska Jadwiga
232. Syrwidowa Marya
233. Księżna Sułkowska Marya
234. Hr. Szembek
235. Szlenker Karol
236. Szpotański Stanisław
237. Mecenas Sumorok Restytut
238. Świeprawski Władysław
239. Toczyłowska Wanda
240. Dyrektor Tomicki Józef
241. Trańczuk
242. Trenklerowa Matylda
243. Trenklerówna Elżbieta
244. Trenkler Teodor †
245. Trenklerówna Jadwiga
246. Prof. Ks. Dr. Trzeciak Stan.
247. Wąsowicz Ludwik
248. Dr. Wieser
249. Wirszyłło Ignacy
250. Dr. Wilczyński Henryk
251. Prof. Dr. Witkowski A. †

252. Notar. Dr. Witosławski T.
253. Wierzbicki Andrzej
254. Dr Wojnicz Aleksander
255. Wolski Adam
256. Wolibnerowa Marya
257. Wosiński Paweł
258. Ks. Woroniecka Marya
259. Winnicki Leopold
260. Wisskonti Drostwo Władysławowstwo
261. Wiktorowa
262. Wiszniewski Karol
263. Wrzoskówna Ludmiła
264. Wróblewski Jan
265. Wielopolski
266. Zagórska Cecylia
267. Zieliński Tadeusz
268. Zieliński Stanisław
269. Dr. Zaborski Karol
270. Prof. Dr. Zalewski
271. Zawadzka Janina
272. Zejfert Felicya
273. Zubowicz Ksawery
274. Żeromski Stefan
275. Żelechowski Konstanty
276. Dr. Żychoń Józef

Stowarz. akademickie:

277. Akad. Koło Przyrodników Wszechnicy Lwowskiej
278. Bibl. Medyków w Krakowie
279. Biblioteka słuch. medycyny we Lwowie.
280. Biblioteka słuch. praw U. J.
281. Bratnia Pomoc w Dublanach
282. Bratnia Pomoc w Genewie
283. Bratnia Pomoc medyków U. U. J. w Krakowie
284. Bratnia Pomoc słuch. politechniki we Lwowie
285. Bratnia Pomoc słuch. Akad. weteryn. we Lwowie
286. Bratnia Pomoc w Lipsku
287. Bratnia Pomoc w Monachium
288. Bratnia Pomoc we Wrocławiu
289. Bratnia Pomoc w Paryżu
290. Chór akademicki w Krakowie
291. Czytelnia akad. w Krakowie
292. Czytelnia Polska Akademików Górn. w Przybraniu
293. Kasa Bratniej Pomocy im. J. Słowackiego w Coethen-Anhalt
294. Korporacya pol. wyższych zakł. nauk. w Kijowie
295. Kółko przyrodników U. U. J. w Krakowie
296. Kółko Rolników U. U. J. w Krakowie
297. Kółko Chemików
298. „Ognisko“ polskie tow. Akad. w Wiedniu
299. Ogólna kasa polska stud. w Petersburgu
300. „Ognisko“ tow. akad. w Czerniowcach
301. Przytulisko pol. w Wiedniu.
302. Polska kasa wzajemnej pomocy w Dorpacie
303. „Polonia“ w Dorpacie
304. Pomoc Bratnia, stow. stud. Polaków Polit. w Kijowie
305. „Spójnia“ Stow. słuchaczek wyższych zakł. nauk. w Petersburgu.
306. Stow. im. Lelewela słuch. Polaków w Brukseli.
307. Towarz. Wzajemnej pom.

słuch. wyż. szkoły lasowej we Lwowie
308. „Veletia“ korpor. stud. Polaków w Rydze
309. „Wistula“ tow. stud. Polaków w Mitwejdzie
310. „Znicz“ Towarzystwo Młodzieży pol. w Samborze
311. „Zjednoczenie“ w Dorpacie
312. „Zjednoczenie“ stow. młodzieży polskiej kształcącej się w wyższ. zakładach naukowych w Krakowie
313. „Unitas“, Towarzystwo studentów polskich w Lipsku

Zakłady naukowe:

314. Będzińskie Tow. Pomocy dla niezamożnych uczniów 7-klas. Szkoły Handlowej
315. Dyrekcya gimn. w Bochni
316. Dyrekcya gimn. w Brzeżanach
317. Dyrekcya VII. gimn. we Lwowie
318. Dyrekcya I. szkoły realnej we Lwowie.
319. Dyrekcya gimn. w Mielcu
320. Dyrekcya I. gimn. w Rzeszowie.
321. Dyrekcya I. gimn. w Przemyślu.
322. Czytelnia Tow. Szkoły Lud. im. Chałubińskiego w Sanatoryum Dra Dłuskiego
323. Jasielskie Koło T-wa Nauczycieli Szkół Wyższych
324. Grono profesorów gimn. w Bochni
325. Grono naucz. c. k. gimn. Franciszka Józefa we Lwowie
326. Grono naucz. gim. w Gorlicach
327. Grono naucz. c. k. szkoły realnej w Jarosławiu
328. Grono nauczycieli V. gimn. w Krakowie
329. Grono naucz. polskiego gimn. w Kołomyi
330. Grono naucz. gimn. w Sanoku
331. Grono naucz. gimn. w Sokalu.
332. Grono nauczycielskie wyższej c. k. realnej szkoły w Tarnowie
333. Grono nauczycielskie seminaryum nauczycielskiego w Tarnowie
334. Grono nauczycielskie seminaryum nauczycielskiego w Tarnopolu
335. Grono prof. gimn. na Zasaniu w Przemyślu.
336. Grono nauczycielskie filii IV. gimn. we Lwowie
337. Stowarzyszenie spożywcze w Sandomierzu

d) **Członków nadzwyczajnych:**

(płacą na rzecz Towarzystwa przynajmniej 10 Koron rocznie).

1. Dr. Bednarzewski Stanisław
2. Drowa Blumentalowa Regina

3. Dr. Lubliner Leopold
4. Dr. Minkowski Paweł
5. Sągajłło Ina
6. Dr. Sterling Seweryn
7. Dr. Sylberlast Natalia
8. Dr. Wizel Adam

e) **Członków zwyczajnych:**

(słuchacze wyższych zakładów naukowych) było w r. b. 1278.

Przybyło w r. b. członków: założycieli 7, wspierających 50, nadzwyczajnych 8, zwyczajnych 141.

IV.

Słowo wstępne.

W ciężkiej zaiste chwili przypadło mi w udziale objęcie przewodnictwa Towarzystwa „Domu Zdrowia“ uczącej się młodzieży polskiej .Pomoc Bratnia“ w Zakopanem — na miejscu poprzednika mego, długoletniego i zasłużonego prezesa Instytucyi — Dra Józefa Żychonia. — Co więcej ustępowali jednocześnie pp. A. i J. Kuczewscy, lekarz i administratorka „Domu Zdrowia“, którzy przez lat siedm byli niejako duszą „Pomocy Bratniej“ i pchnęli ją na drogę szerszego rozwoju.

Wszyscy ci zasłużeni pracownicy pozostawili po sobie nie tylko gorącą wdzięczność i szczery żal w sercach wszystkich tych, którym Instytucya była i jest drogą, lecz i troskę, czy nowy Zarząd podoła ciężkiemu zadaniu w tak wyjątkowo trudnych warunkach.

Okoliczności aż nadto usprawiedliwiały te obawy. — Po zakupnie wspaniałej obszernej posiadłości i nowej budowie pozostało przeszło 83.000 koron długów i to krótkoterminowych. Uzyskanie bankowej pożyczki wobec smutnych warunków ekonomicznych kraju — wydawało się problematycznem. Stan finansowy był wprost rozpaczliwy!

A jednak los czuwa nad „Bratniakiem“. Niespodziewany, wspaniały dar pp. H. i M. Grohmannów (25.000 koron) pokrył najpilniejsze długi; pożyczka banku krajowego (45.000 K) lubo nader ciężka, została wreszcie przyznaną i lada chwila zostanie podjętą.

Śmielej zatem patrzymy w przyszłość i wierzymy, że społeczeństwo o nas i nadal nie zapomni! Jedna jednak okoliczność mąci naszą ufność, oto brak zainteresowania się i niedość wydatna pomoc ze strony samej młodzieży. A przecież „Dom Zdrowia“ jest jej dziełem, jej prawną własnością! Czemuż przypisać to, że liczymy między młodzieżą zaledwie półtora tysiąca członków? Czyż pod takim sztandarem nie powinna się skupić cała

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA“ NA GUBAŁÓWCE W ZAKOPANEM.
PAWILON DLA KOBIET I WERANDA.

polska młodzież? Skromna składka, 2 kor. rocznie, nie powinna chyba nikogo odstraszyć! Ostatnie czasy dają nam wprawdzie w kierunku zainteresowania się młodzieży lepsze nadzieje.

Kończę zatem gorącem wezwaniem do całej polskiej młodzieży, aby zwartym szeregiem skupiła się we wspólnej pracy koło naszego — koło swego własnego Domu Zdrowia! Gdybyśmy w roku przyszłym doliczyli się kilkunastu tysięcy członków, co przy solidarnej akcyi młodzieży jest zupełnie możliwem, nie potrzebowalibyśmy zwalać całej troski o utrzymanie Instytucyi na barki Głównego Zarządu! Przeciwnie moglibyśmy myśleć o rozszerzeniu Domu Zdrowia, co jest tak bardzo potrzebnem!

Niech mi jeszcze wolno będzie na tem miejscu gorąco podziękować pacyentom mego Sanatoryum, którzy bądź przez stałe miesięczne składki (1200 K), bądź przez urządzane przez siebie przedsiębiorstwa (2700 K), okazali „Bratniakowi“ w roku ubiegłym tak wydatną pomoc. Oby nam jej nie odmawiali i nadal!

Dr. Kazimierz Dłuski
prezes Towarzystwa.

V.

Uchwały Zjazdów Delegatów Kół i członków.

Zwyczajny Zjazd Delegatów

dnia 15 sierpnia 1912 r. w sali „Sokoła“,
dnia 16 sierpnia 1912 r. w sali posiedzeń Rady gminnej w Zakopanem.

Obecni byli następujący delegaci:
1) Z Koła Lwowskiego Technickiego 11 delegatów (22 głosy).
2) Z Koła Krakowskiego 6 delegatów (12 głosów).
3) Z Koła Lwowskiego Uniw. 5 delegatów (5 głosów).
4) Z Koła Praskiego 2 delegatów (4 głosy).
5) Z Koła Wiedeńskiego 2 delegatów (4 głosy).
6) Z Koła Petersburskiego 1 delegat (2 głosy).
7) Delegat Pensyonarzy Domu Zdrowia (1 głos).

Zarząd Główny i administracyę reprezentowali: Dr. Józef Żychoń, J. Kuczewska, Dr. A. Kuczewski, E. Trenklerówna. Radę Nadzorczą: Dr. E. Brzeziński, Dr. Br. Dłuska, T. Korniłowicz.

Nadto w Zjeździe Delegatów brali udział: członkowie honorowi: PP. A. Toczyłowski i Al. Litwinowicz. Członkowie wspierający: PP. Dr. Al. Januszkowski, prof. Dr. Kučera, Rafał Korniłowicz i Dr. H. Wilczyński, oraz przedstawiciele prasy i goście.

Po dłuższej dyskusyi nad sprawozdaniem uchwalono Zarządowi Głównemu absolutoryum i podziękowanie za wydatną pracę około rozwoju Towarzystwa.

Projekt preliminarza budżetowego, przedłożony przez Zarząd Główny, był przedmiotem ożywionej dyskusyi, po której uchwalono go z licznemi zmianami.

Winien		Ma	
1. Rk. opłat pensyonarzy	K 60.000	1. Rk. utrzymania Domu Zdrowia	K 85.000
2. Wpisowe	„ 100	2. Adm. Tow. i przedstawicielstwo	„ 3.000
3. Wkładki czł. zwyczaj.	„ 3.000	3. Rk. odsetek	„ 6.000
4. „ „ wspieraj.	„ 2.500	4. Rk. inwentarza . .	„ 1.000
5. Rk. subwencyi . . .	„ 7.000	5. Rk. biblioteki . . .	„ 150
6 Rk. datków jednoraz.	„ 7.000	6. Amort. budynków $2^0/_0$	„ 2.500
7. Rk. przedsiębiorstw .	„ 5.000	7. „ inwentarza $10^0/_0$	„ 1.000
8. Deficyt	„ 16.550	8. Rezerwa $10^0/_0$ . . .	„ 2.500
	K 101 150		K 101.150

Nadto uchwalono na przeciąg trzech lat następujące ogólne zasady preliminarza:

„Oddzielić wartość budynków od ziemi w bilansie, a do preliminarza wprowadzić $2^0/_0$ amortyzacyi budynków, $10^0/_0$ inwentarza i $10^0/_0$ rezerwy od różnicy, jaka wyniesie pomiędzy rk. pensyonarzy w bilansie i rezerwą na pokrycie wątpliwych należytości".

Na wniosek Rady Nadzorczej uchwalono zaciągnąć dogodną długoterminową pożyczkę hipoteczną w kwocie najmniej 60.000 K. w Banku Krajowym, lub w innej kredytowej instytucyi i upoważniono Zarząd Główny i Radę Nadzorczą do wypełnienia imieniem Towarzystwa wymaganych formalności.

Komisya statutowa, złożona z p. Józefy Kuczewskiej, p. Stefana Heltmana i p. Al. Litwinowicza, przedłożyła projekt nowego statutu, który po dwudniowych — toczących się do późnej nocy — obradach uchwalono.

Na wniosek p. J. Kuczewskiej uchwalono:

„Zjazd Delegatów uchwala wyrazić Doktorowi Józefowi Żychoniowi jak najserdeczniejsze podziękowanie i wyrazy wdzięczności za jego 12-letnią pracę dla Pomocy Bratniej i poleca Zarządowi Głównemu wysłanie do Niego listu powyższej treści".

Po uchwaleniu ustępującym Drostwu Kuczewskim gorącego podziękowania za długoletnią owocną pracę dla dobra instytucyi, przystąpiono do wyborów Zarządu Głównego. Na prezesa wybrano Dra Kazimierza Dłuskiego, na wiceprezesa Dra Karola Morawskiego, na sekretarza Leopolda Winnickiego, na zast. sekret. Józefę Wilczyńską, na skarbniczkę Elżbietę Trenklerównę.

Do Rady Nadzorczej wybrano: Dr. Bronisławę Dłuską, Floryana Grużewskiego, Dra Antoniego Kuczewskiego, Rafała i Tadeusza Korniłowiczów.

Dyrektorem Domu Zdrowia wybrano Dra Edmunda Brze-

zińskiego. Obrady odbywały się pod przewodnictwem prof. Dra P. Kučery ze Lwowa.

Nadzwyczajny Zjazd Delegatów

dnia 17 marca 1913 r. w sali „Sokoła“ w Zakopanem.

Zjazd ten zwołany został po otrzymaniu promesy na pożyczkę hipoteczną, ponieważ Bank krajowy żądał, by uchwała upoważniająca Zarząd Główny do zaciągnięcia pożyczki powzięta była w obecności rejenta.

Obecni byli nast. Delegaci:

1) Z Koła Lwowskiego Technickiego 3 delegatów (6 głosów).

2) Z Koła Krakowskiego 5 delegatów (5 głosów).

3) Z Koła Lwowskiego medyckiego 2 delegatów (4 głosy).

4) Z Koła Wiedeńskiego 1 delegat (2 głosy).

Zarząd Główny reprezentowali: Dr. K. Dłuski, L. Winnicki, i E. Trenklerówna. Radę Nadzorczą: Dr. Br. Dłuska i Tadeusz Korniłowicz.

Zjazd Delegatów jednogłośnie przyjął pożyczkę hipoteczną z Banku krajowego w kwocie 45.000 Kor. i upoważnił do podpisania skryptu dłużnego prezesa T-wa Dra K. Dłuskiego i sekretarza T-wa Leopolda Winnickiego.

Do pobrania gotówki z Banku krajowego im. Tow. upoważniono mecenasa Dra Teodora Koscha z Krakowa.

Nadto na Zjeździe tym zapadły nast. uchwały:

Na wniosek Zarządu Głównego uchwalono:

1) Podnieść opłatę pensyonarzy Domu Zdrowia z 3 K. 34 h. na 4 K. dziennie.

2) Zwrócić się do wszystkich instytucyi koleżeńskich a zwłaszcza do Wzajemnych i Bratnich Pomocy z wezwaniem do wydatniejszego popierania celów Domu Zdrowia.

Na wniosek delegata Dorosza wyrażono oklaskami podziękowanie WPP. Matyldzie i Henrykowi Grohmannom za utworzenie przy „Pomocy Bratniej“ stypendyum im. śp. Teodora Trenklera.

Na wniosek Koła Krakowskiego uchwalono, by Zarząd Główny wszystkie swoje ważniejsze uchwały komunikował Zarządom Kół.

Obrady odbywały się pod przewodnictwem prezesa Tow. i p. Dr. M. Ratyńskiej.

VI.

Działalność Zarządu.

a) Sprawy Towarzystwa.

W bardzo ciężkich warunkach rozpoczęliśmy pracę w ubiegłym roku administracyjnym. Ustępujący Zarząd pozostawił wprawdzie instytucyę w pełnym rozkwicie, przekazał nam jednak również przeszło 80.000 koron długu.

Dług ten w stosunku do całego majątku Towarzystwa, który oszacowano na 200.000 kor. nie jest wielki i nie krępowałby normalnego biegu spraw Towarzystwa, gdyby nie to, że czynności nasze rozpoczęliśmy w okresie ogólnego zastoju finansowego kraju, wywołanego niepewną sytuacyą polityczną.

Brak środków materyalnych, zmora trapiąca wszystkie instytucye o charakterze humanitarnym, paraliżująca każdą szerszą inicyatywę, każde nowę przedsięwzięcie, zaciężyła nad nami od pierwszej chwili urzędowania.

Pustki w kasie i groźba wstrzymania dostaw — oto warunki, w których — w zupełnie nowym składzie Zarządu — podjęliśmy pracę. To też całą energię skupiliśmy w tym kierunku, by polepszyć stan finansowy instytucyi i zdobyć nowe źródła dochodu.

Pierwszą czynnością naszą były starania o uzyskanie pożyczki hipotecznej z Banku krajowego, które, dzięki cennym radom i pomocy WPP. Dra Włodzimierza Godlewskiego, R. Łozińskiego i Red. Dra Vogla ze Lwowa, Mecenasa Dra T. Koscha z Krakowa i Sędziego Dra Z. Wasiewicza z Nowego Targu, pomyślnym rezultatem uwieńczone zostały.

W lutym b. r. zawiadomiła nas Dyrekcya Banku krajowego o przyznaniu Towarzystwu 45.000 kor. pożyczki hipotecznej na przeciąg 13 i pół lat.

Chcąc mieć pewność, że raty amortyzacyjne będą przez Towarzystwo regularnie spłacane, zażądała od nas Dyrekcya Banku upoważnienia do pobierania wprost z Wydziału krajowego przyznanych nam subwencyi na utrzymanie i budowę „Domu Zdrowia“ w łącznej kwocie 3500 kor. rocznie. Upowa-

żnienie takie przesłaliśmy już do Wydziału krajowego, wskutek czego w wykazach subwencyi pozycyi Wydziału krajowego nie znajdujemy.

Jakkolwiek pożyczka nie wpłynęła jeszcze do kasy Towarzystwa, to jednak sam fakt przyznania jej w okresie ogólnie poderwanego kredytu oddziałał uspokajająco na naszych dostawców, którzy — co z wdzięcznością podkreślić należy — służą nam nadal nieograniczonym kredytem.

Grono osób życzliwych instytucyi, z WP. Henrykiem Sienkiewiczem na czele, chcąc przyjść Zarządowi z pomocą w ciężkich warunkach pracy, wydało odezwę do społeczeństwa w sprawie popierania „Pomocy Bratniej".

Przytaczamy ją w całości:

Na Towarzystwo „Domu Zdrowia" uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia" w Zakopanem.

Walka z gruźlicą, — oto hasło, które rozbrzmiewa coraz głośniej na całym obszarze cywilizowanego świata. Jednym z potężnych środków tej walki są sanatorya, zakładane dla zamożnych i ubogich, dla wszelkich warstw społecznych. Nasze społeczeństwo zdobyło się zaledwie na kilka takich placówek, lecz ze smutkiem wyznać należy, że jeszcze nie wszyscy dość oceniają ich wielką doniosłość.

W Zakopanem istnieje od lat dwunastu Dom Zdrowia „Pomoc Bratnia" dla piersiowo chorej uczącej się młodzieży. Założony został przez garstkę ubogiej młodzieży, usiłującej za swe bratnie grosze wyrwać śmierci chorych kolegów. Z kilkuset koronami w ręku porwała się ta garstka do wielkiego czynu i pracowała wytrwale, z zaparciem się siebie. Dzięki ofiarności ogółu i kilku większym zapisom i darom, zdobyto po jedenastu latach piękną, obszerną posiadłość, na której wznoszą się dziś trzy domy — dla młodzieży męzkiej, dla młodzieży żeńskiej, oraz pawilon gospodarczy z dużą salą, leżalnią etc. Dom Zdrowia, zrazu mieszczący się w najętym domu góralskim, przekształcił się powoli na dobrze urządzone i wzorowo prowadzone Sanatoryum dla 50 osób. Od lat dwunastu spełnia on coraz lepiej swe szczytne posłannictwo, — społeczeństwo zawdzięcza mu już setki uratowanych jednostek.

Niestety „Pomoc Bratnia" znajduje się w ciężkich warunkach finansowych, gdyż ma duże zobowiązania pieniężne, pozostałe po budowie; ponieważ zaś opłata od osoby pokrywa zaledwie w $^2/_3$ rzeczywiste koszty, resztę musi Dom Zdrowia zdobywać bądź w postaci składek członków założycieli (200 koron jednorazowo), członków wspierających (20 kor. rocznie), członków nadzwyczajnych (10 kor. rocznie) członków zwyczajnych (2 kor. rocznie — słuchacze wyższych zakładów naukowych), bądź w formie przedsiębiorstw filantropijnych.

Czyżby nie należało tego ostatniego źródła niepewnych dochodów, tego systemu wymuszonych ofiar, zastąpić pomocą dobrowolną, stałą lub doraźną? Wszak idzie tu o sprawę blizką i drogą wszystkim, wszak idzie o ratowanie młodych istnień, które jeszcze ocalić można.

Któż z nas niema wśród swoich najbliższych takich, których tej strasznej chorobie wyrwać nie mógł? W imię tych bolesnych i drogich wspomnień, dajmy w sposób dostojny, w formie ofiary świadomej to, na co nas, stać! Niech ta pomoc będzie ogólnym podatkiem zdrowych dla chorych starszych dla młodych, kolegów dla kolegów! Stwórzmy dla tej, na wzniosłych zasadach solidarności koleżeńskiej opartej instytucyi, trwałe podstawy bytu, zapisując się na jej członków, lub przesyłając datki jednorazowe, dla pokrycia długu po budowie, pod adresem Zarządu Towarzystwa Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem.

Henryk Sienkiewicz, Prof. Ignacy Chrzanowski, Dr. Tomasz Janiszewski, Prof. Dr. Stanisław Pareński, Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz, Prof. Dr. Antoni Mars, Red. Dr. Aleksander Vogel, Marya hr. Sobańska, Emilia Hersowa, Prof. Dr. Ignacy Baranowski, Ks. Jan Gralewski, Dr. August Łogucki, Dr. Alfred Sokołowski, Dr. Edward Zieliński, Marya hr. Tarnowska, Marya ks. Sułkowska, Eleonora Szczeniowska, Henryk Grohmann, Dr. Lesław Gluziński, Dr. Józef Surzycki.

Odezwę tę ogłosiliśmy w kilkudziesięciu pismach, rozesłali w setkach egzemplarzy, rozrzucili tysiącami, lecz — jak dotąd — z bardzo małym rezultatem.

Nie tracimy jednak nadziei!

Wierzymy, że przecież ocknie się społeczeństwo, zrozumie, jak ważną placówką w walce z gruźlicą wśród młodzieży naszej jest „Pomoc Bratnia“ i poprze ją tak wydatnie, jak na na to zasługuje ze względu na swoją wielką wagę społeczną i korzyści, które przynosi.

Rzucone przez nas hasło tworzenia stypendyów dla chorych, znalazło żywy oddźwięk w społeczeństwie.

WPP. Matylda i Henryk Grohmannowie z Łodzi tworzą stypendyum im. ś. p. Teodora Trenklera, składając na hipotekę Towarzystwa 25.000 koron. Początkowo chcieli WPP. Grohmannowie kwotę tę ulokować w Banku, a tylko odsetki przeznaczyć na stypendyum. Po przedstawieniu im jednak ciężkiego stanu finansowego instytucyi i wskazaniu, jak wielką pomocą dla Towarzystwa byłoby, gdyby gotówka ta została zabezpieczona na jego majątku, zgodzili się WPP. Grohmannowie na złożenie 25.000 kor. na II. Nr. hipoteki „Pomocy Bratniej“, a Zarząd Główny zobowiązał się za 5% od tej sumy, t. j. za 1250 kor. rocznie leczyć w Domu Zdrowia chorych.

Jeżeli uświadomimy sobie, w jak ciężkich warunkach finansowych otrzymaliśmy od WPP. Grohmannów 25.000 koron, to zrozumiemy, jak wielkie dobrodziejstwo wyświadczyli Oni instytucyi.

Niech nam więc będzie wolno złożyć Im za ten wysoce obywatelski czyn jak najgorętsze podziękowanie.

WP. Jakob Glass z Warszawy, od szeregu lat żywo interesujący się sprawami Towarzystwa, zajął się zorganizowaniem stypendyum dla chorych z Królestwa Polskiego.

Stypendyum to pozostaje pod zarządem WP. J. Glassa w roku sprawozdawczym korzystało z niego dwu chorych.

Niżej podajemy wykaz osób, które datkami swoimi przyczynili się do zrealizowania tej pięknej myśli WP. Glassa.

Z prawdziwą radością podkreślić musimy, że coraz większe zastępy młodzieży łączą się w pracy dla „Pomocy Bratniej".

Staraniem WP. M. Orsetti powstało nowe Koło w Brukseli; w krótkim czasie swego istnienia okazało ono wielką żywotność i zapowiada zorganizowanie Kół w Antwerpii, Leodyum, Verviers... a nawet w Londynie.

Organizują się koła w Warszawie i Moskwie... We Lwowie łączą się istniejące grupy w jedno ogólno-akademickie Koło, do którego zgłosiły już swe przystąpienie: „Bratnia Pomoc słuch. Wszechnicy" i „Bratnia Pomoc" słuch. Akad. roln. w Dublanach.

W Krakowie pertraktacye w sprawie połączenia się „Wzajemnej Pomocy U. U. J." z Kołem krakowskim dobiegają końca.

W przyszłym roku administracyjnym rozpoczniemy energiczną akcyę w celu zorganizowania szkół średnich.

Najgorętszem pragnieniem naszem jest, aby c a ł a p o l s k a m ł o d z i e ż połączyła się w naszej instytucyi dla walki z gruźlicą, tym ukrytym wrogiem, który rok rocznie z szeregów ich wyrywa całe zastępy najdzielniejszych jednostek...

Pisząc o sprawach Towarzystwa, o jego rozwoju i sympatyi, jaką się cieszy wśród młodzieży i społeczeństwa, nie możemy pominąć milczeniem tej wielkiej kampanii, jaką rozpoczęły przeciwko nam, po dorocznym Zjeździe Delegatów, niektóre pisma, opierając swoje zarzuty na tendencyjnych sprawozdaniach korespondentów.

Na niczem nieuzasadnione zarzuty odpowiedzieliśmy w swoim czasie rzeczowo i szeroko.

Dziś odpowiemy krótko, słowami ś. p. Dyonizego Beka:

„Niewątpliwie, jak w każdej ludzkiej sprawie i w Domu Zdrowia są jakieś drobne usterki, jakieś błędy, coś, co należy poddać krytyce, wytknąć, poprawić. Naszem zdaniem jednak byłoby wprost dziwacznem natrząsanie się z tych drobiazgów,

wskazywanie nikłych pryszczyków wobec wielkiej krwawiącej rany, jaką jest brak środków dla ratowania chorej młodzieży polskiej. W tę tylko stronę patrzeć potrzeba, w tym tylko kierunku wytężyć należy wszelkie usiłowania; tu przedewszystkiem potrzeba serc współczujących, dłoni ofiarnych, świętej miłości bliźniego..."

Z tem więc tylko wołaniem gorącem do serc ludzkich, do bratnich dłoni pomocnych, stajemy w sprawozdaniu.

* * *

Niżej podajemy wykaz dochodów z przedsiębiorstw i czujemy się w obowiązku podziękować wszystkim tym, co spieszyli nam z pomocą, a zwłaszcza Paniom: Urszuli Brzozowskiej, Drowej J. Chramcowej, Drowej Czaplickiej, Jadwidze Drążewskiej ze Stachowa, Drzewieckiej, Grabowskiej, Drowej Kraszewskiej, Karczewskiej, Komendzińskiej, Kosmowskiej, J. Płużańskiej, Sadowskiej, Z. Sowińskiej, Szczeniowskiej, Hr. Tarnowskiej, Drowej Wilczyńskiej.

Wykaz przedsiębiorstw*):

	K h		K h
„Uroda życia" Żeromskiego. Odczyt WP. Orłowskiego .	35·75	Z przeniesienia	3192·95
WP. Zaruska: wypożyczenie puszek	5·—	Wieczór w „Morskiem Oku"	412·70
„Biały kwiatek" w Zakopanem	1184·60	Przedstawienie w Tarnobrzegu	226·98
Koncert w „Warszawiance" i Sanatorjum Dra Dłuskiego	510·—	Przedstawienie w Sanatorjum Dra Dłuskiego	155·—
Raut w Sanatorjum Dra Dłuskiego	500·—	Przedstawienie w Sanatorjum Dra Dłuskiego	90·—
Wenta	481·60	Żywy dziennik w Przemyślu	12·90
Bal w „Morskiem Oku" . .	476·—	Pocztówki i nalepki . . .	82·46
		Sprzedaż ofiarowanych rzeczy	61·—
Do przeniesienia	3192·95	Razem	4233·99

Wykaz zapomóg.

Tow. Wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie . .	Kor.	500·—
Wydz. Rady Powiatowej w N. Targu na budowę drogi dojazdowej do Domu Zdrowia . . .	„	400·—
Magistrat miasta Tarnowa	„	50·—
„ „ Przemyśla	„	50·—
Rada powiatowa we Lwowie	„	50·—
„ „ w Wadowicach	„	49·54
„ „ w Sanoku	„	40·—
Do przeniesienia	Kor.	1139·54

*) Reszta przedsiębiorstw umieszczona jest w „Wykazie datków na budowę drogi".

	Z przeniesienia Kor.	1139·54
Rada powiatowa w Kałuszu . , ...	„	25·—
„ „ w Dąbrowie	„	25·—
Miejska kasa w Jarosławiu	„	25·—
Rada powiatowa w Bochni	„	20·—
„ „ w Brzeżanach	„	20·—
Kasa powiatowa w Grybowie	„	10·—
Zivnostenska Banka — Filia w Krakowie . . .	„	10·—
Razem . . .	Kor.	1274·54

Wykaz datków na budowę Domu Zdrowia.

	K h.
Przez WP. Stefan Pogorzelskiego na listę L. 45:	
WP. Hordliczka	25·20
„ T. Max	12·72
Sz. Tow. Akcyjne Loventz i Krusche	25·20
Przez WP. Czesława Przybyszewskiego na listę L. 122	115·45
WP. Szyszyłowicz i Sokal z listy L. 233	5·10
WP. Marya Orsetti	125·—
WP. Dr. Dłuska za pocztówki	100·—
Przez WP. Inż. Jakubika z listy L. 230	100.—
WP. Walentyna Drzewiecka odsetki od 2000 K	200·—
Przez WP. Kazimierza Fabrycego z listy L. 24	43·18
Przez WP. Maryę Orsetti z listy L. 54	40·50
Przez WP. Mitta Noel z listy L. 135	10·—
Przez WP. Eugenię Wysocką z listy L. 11	61·66
Przez WP. Olgę Rothert z listy L. 62	10·—
Przez WP. Dr. Maryę Felauer z listy L. 100	22.—
Przez WP. Maryę Orsetti z listy L. 43	10·—
Przez WP. Joannę Płużańską z listy L. 137	406·25
Przez WP. Joannę Płużańską z listy L. 138	20·—
WPP. Pensyonarze Domu Zdrowia zamiast wieńca na trumnę ś. p. Olgi Biesmerówny	18·40
WPP. Drostwo J. A. Kuczewscy zamiast wieńca na trumnę ś. p. Olgi Biesmerówny	5·—
Przez WP. Maryanową Jahowską z listy L. 79	26·25
Do przeniesienia	1381.91

	K h
Z przeniesienia	1381·91
Przez WP. H. Łaszczową z listy L. 139	63·30
WP. Dr. August Łogucki	63·50
Przez WP. Dra Marenicza z Wilna z listy L. 72	7·58
Przez WP. Dyr. Józefa Nogaja z listy L. 120	20.—
Przez WP. Dra Bujalskiego z listy L. 75	37·92
WPP. pacyenci Sanat. Dra Dłuskiego z okazyi dziesięciolecia Sanat.	200·—
Przez WP. Dyr. Dra M. Jezienickiego z listy L. 169	10·—
Przez WP. Dyr. K. Brzostowicza z listy L. 207	1·40
WP. Bogusławowa Hersowa	10·—
„ Sroczyński Adam nieprzyjęte honor. lek.	20·
Przez WP. Drową J. Kraszewską z listy L. 3	15·50
WP. Dr. Adam Chojko, z datków chorych	17·50
WP. Płońska, w pamięci ś. p. Jana Płońskiego	12·65
Sz. Koło Młodzieży Polskiej w Genewie z przedstawienia w rocznicę powst. listopadowego	36·75
WP. Julia Dicksteinówna	25·—
„ Dr. K. Dłuski nieprzyjęte honor. od WP. Siedlickiej	20·—
Z przedstawienia w Sanatoryum Dra Dłuskiego	65·20
WPP. Współpacyenci z werandy zamiast kwiatów pożegnalnych dla WP. Dr. Koszańskiej	30·—
JWP. hr. Marya Sobańska	253·75
Przez WP. E. Trenklerównę z listy L. 133	250·—
Do przeniesienia	2541·96

Z przeniesienia	2541·96
WP. Bogusławowa Hersowa	20·—
J. Ex. Antoni hr. Wodzicki na gwiazdkę	50·—
Przez WP. Tołwińską z listy L. 261	70·72
Przez Prof. Jana Szufę Sz. Grono Prof. gimn. w Sokalu	26·74
Sz. Zarząd koła kijowskiego Tow. Domu Zdrowia	63·30
Sz. Koło Uniwersyteckie	10·—
Przez WPP. Drostwo Wąsowiczów zebrane w zakł. wodoleczniczym Dra Chramca na listę L. 268	100·—
WP Waligórski	65·—
Przez WP. Dr. Br. Dłuską z listy	127·—
Przez Dr. Sadowską z Petersburga a c-to zbieranych składek	151·74
Przez WP. Witolda Kościa z listy L. 265	126·50
Staraniem WP. S. Newestiukowej i J. Ważnego przedstawienie „Sąsiadka"	75·40
WPP. A. Litwinowicz i Wyleżyński za cement	78·—
WPP. A. Litwinowicz i Wyleżyński za zwiezienie materyałów	21·89
Do przeniesienia	3506·36
Z przeniesienia	3506·36
WPP. A. Litwinowicz i Wyieżyński za materyał do kanałów	30·—
WPP. A. Litwinowicz i Wyleżyński zwrot 15% od r-ku za roboty murarskie i ciesielskie	278·26
WP. Bachleda Marya za rury drenowe	6·—
Przez WP. Jadwigę Drążewską zebrane na listę L. 295	70·—
Przez WP.Mieczysława Broniatowskiego zebrane na listę L. 324 w Arco	107·—
Przez WP.Mieczysława Broniatowskiego zebrane na listę L. 325	15·20
WP. Hindelmithówna Wł. z listy Dr. Br. Dłuskiej	75·90
WP. Ludwigowa Helena z listy Dr. Br. Dłuskiej	25·30
Koła lwowskie Domu Zdrowia z dnia Białego kwiatka	1000·00
WP. Robert Wolf udział w Sanat. Dr. Dłuskiego	1000·—
Razem	6135·91

Wykaz datków na budowę drogi dojazdowej do Domu Zdrowia. *)

	K h.
Z przedstawienia WP. Ireny Solskiej w Sanat. Dra Dłuskiego	263·—
Dochód z fotografii karykatur sprzedanych w Sanat. Dra Dłuskiego przez WP. Zofię Sowińską	100·—
Dochód z przedstawienia w Sanat. Dra Dłuskiego w dniu 28. IV	163·—
JWP. Romer A. odczyt w Sanat.	66·—
Z przedstawienia w Sanat. Dra Dłuskiego dn. 29 I.	70·—
Do przeniesienia	592·—
Z przeniesienia	592·—
WPP. Zofia Sowińska i p. Kędzierski	70·—
WP. Dr. Br. Dłuska dochód ze sprzedanych karykatur	30·—
WPP. Zofia Sowińska i p. Kędzierski	20·—
Za pośrednictwem WPP. Ochenkowskich w dniu ich ślubu	171·36
WP. Joanna Płużańska	456·—
WP. Zagórska A.	38·42
Razem	1447·78

*) Oprócz wyżej wymienionych datków, wpłynęła na ten rachunek także subwencya Rady powiatowej w Nowym Targu w kwocie 400 koron, która umieszczona jest w „wykazie zapomóg".

Wykaz datków na Stypendyum Warszawskie.

	Rb. kop.		Rb. kop.
Hr. Branicki Ksawery (z rąk p. Rostkowskiego)	100·—	Z przeniesienia	241·—
Chełmicki Bohdan	25·—	Landau Szymon	25·—
Fabiani Cels	25·—	Lewy Herman	25·—
Glass Jakób	25·—	Rzepecki Stanisław	25·—
Goszczyński Antoni	15·—	Światopełk-Zawadzki Józef	25·—
Hulanicki Mieczysław	25·—	Szymański Antoni	10·—
Jackowski Aleksander	1·—	Szteyner Józef	25·—
Koszybski Andrzej	25·—	Wasiutyński Zygmunt	50·—
		Zborowski Józef	10·—
Do przeniesienia	241·—	Razem ** Rb.	436·—

** Kwota powyższa przekazana była przez p. J. Glassa wprost na leczenie poleconych przez Niego pensyonarzy, wobec czego znajduje się w ogólnej sumie opłat pensyonarzy.

b) Sprawy Domu Zdrowia.

„List Szan. Zarządu z zawiadomieniem o wolnem miejscu dla syna otrzymaliśmy. Niestety — wiadomość przyszła zapóźno. Syn zmarł dnia...“

Listów podobnej treści otrzymaliśmy w roku ubiegłym kilka.

I nic dziwnego!

Kandydaci do Domu Zdrowia czekają na opróżnienie się miejsca nieraz sześć i więcej miesięcy; a ponieważ gruźlica nawet w początkowych okresach wymaga natychmiastowego leczenia, więc u tych, których pożywieniem „herbatka akademicka“, a mieszkaniem wilgotne suteryny lub ciemne poddasza, kończy się katastrofą...

W roku sprawozdawczym zgłosiło się do Domu Zdrowia 352 kandydatów; z tych tylko 173 znalazło u nas pomieszczenie — a zatem 50% chorych nie mogło znaleźć znikąd pomocy.

Przez dwanaście lat rozpisywaliśmy się szeroko o potrzebie i konieczności rozszerzenia Domu Zdrowia... Lecz czemże są nasze wysiłki, czem dobra wola, praca i poświęcenie jednostek, jeżeli wszystko rozbija się o bierność i obojętność społeczeństwa.

Posłuchajmy, co o tej sprawie pisze Stanisław Witkiewicz:

„Na przypadkowej ofiarności i wszelkiego rodzaju widowiskach i zabawach chwieje się byt takiej instytucyi w Zakopanem, jak „Pomoc Bratnia“ stowarzyszenia polskiej młodzieży uczącej się, która założywszy ją, nie może jednak podołać tym ciężarom, jakie siłą faktów na nią spadają.

Wobec społecznego znaczenia gruźlicy, wobec tego, że mło-

dzież jest najbardziej na nią narażona i wobec, sądzę, znaczenia życia młodzieży, instytucya taka jest tak konieczną, tak absolutnie nieodłączną od życia zbiorowego, które osiągnęło jakie takie uspołecznienie, że hańbą jest po prostu stan tej sprawy u nas.

Bierność i obojętność na niektóre objawy życia jest niekiedy przestępstwem, taką jest obojętność na całą tę sprawę i to niedbalstwo, z jakiem się traktuje instytucyę wielkiego użytku, jak „Pomoc Bratnia"...

Do słów tych nie dodajemy nic więcej ze swej strony...

Podkreślamy tylko raz jeszcze. — 50% chorej na gruźlicę młodzieży, którą szumnie „przyszłością narodu" zwiemy, ginie marnie, nie mogąc ratować swego zdrowia.

Fakt ten wystarczy dla tych, którym dobro młodzieży istotnie leży na sercu, by Domem Zdrowia poważniej się zaopiekowali.

* * *

Dział gospodarczy spoczywał w roku ubiegłym w ręku trzech osób. Do 10/X 1912 czynności te spełniała p. Józefa Kuczewska, od 10/X 1912 do 1/IV b. r. p. Leopold Winnicki, a obecnie prowadzi je p. Aleksandra Hellmanowa.

Ponieważ każda praca, jeżeli ma przynieść dodatnie rezultaty, wymaga ciągłości, przeto trudno powiedzieć, czy gospodarka nasza była dobra, czy też wadliwa.

W sprawozdaniu tem ograniczymy się więc tylko do zaznaczenia ogólnych momentów i cyfr, które najlepiej zillustrują nasze wysiłki.

Przedewszystkiem słów kilka o odżywianiu. Od grudnia b. r. wprowadziliśmy w tym kierunku pewne oszczędności, które jednak zupełnie nie wpłynęły ujemnie na przebieg kuracyi naszych pensyonarzy; dotyczyły bowiem nie ilości i dobroci pokarmów, gdyż jak dawniej pensyonarze nasi otrzymują siedm razy dziennie zdrowy i obfity posiłek, a tylko wyrugowaliśmy potrawy zbytkowne, które, zdaniem naszem, w Domu Zdrowia dla niezamożnych podawane być nie powinne.

I. Śniadanie:

O godzinie 7—$8^3/_4$ rano $^1/_3$ litra gorącego mleka.

$8^1/_2$—9 rano $^1/_3$ litra kawy, kakao, herbaty lub mleka, cukier, pieczywo i masło deser. w nieograniczonej ilości.

II. Śniadanie:

11—11¼ przed poł. 2 jaja, wędlina (parówki lub kiełbasa krak. kraj.), kasza owsiana „kwakier“, ser — zawsze do tego ⅓ litra herbaty, cukier i chleb w nieograniczonej ilości.

Obiad:

O godz. 1-szej I danie: raz na tydzień rosół; trzy razy na tydzień zupa na rosole ze śmietaną, trzy razy na tydzień zupa na rosole bez śmietany — z jarzyną — zawsze w ilości ⅓ litra.

II danie t. zw. przystawka: trzy razy — mączne potrawy: pierogi lub naleśniki z mięsem, makaron z szynką lub z grzybami, łazanki ze słoniną lub z masłem i serem; cztery razy na tydzień — jarzyna: fasolka, kapusta, kalafiory i t. p. w ilości 140—160 gramów.

III danie: pieczenie — wołowa, cielęca, siekanina, kotlety wieprzowe — z jarzyną, kaszą lub makaronem; sztuka mięsa z sosem i ziemniakami; mięso w ilości 300—350 gramów; kasze i makarony w ilości 50—55 gramów.

IV danie: ciastka, budynie, galaretki, zapiekanki z ryżu, lody, kompoty, owoce. Cztery razy na tydzień mączne leguminy, raz lody, dwa razy na tydzień kompot lub owoce.

Podwieczorek:

O godz. 4 jak pierwsze śniadanie. (Masło des. i pieczywo w nieogr. ilości).

Wieczerza:

O godz. 7 wieczorem I danie: pieczenie — wołowa, cielęca, potrawki, siekaniny z kaszą, jarzyną lub makaronem, ilość — jak na trzecie danie w obiad, 1 raz na tydzień wędliny 150—180 gramów.

II danie: kompot albo owoce.

III danie: herbata, pieczywo i marmolada owocowa w nieograniczonej ilości.

O godz. 8¾—9¼ — ⅓ litra gorącego mleka.

Przedkładamy również wykaz kosztów utrzymania jednego pensyonarza. Koszta są mniejsze, niż w roku poprzednim; wpłynęły na to oszczędności, o których mówiliśmy wyżej.

Koszta te byłyby znacznie mniejsze, gdyby nie to, że z wiadomych przyczyn w roku sprawozdawczym drożyzna produktów nieproporcyonalnie wzrosła, a przytem przybyła jedna osoba administracyi więcej.

1. Żywienie	61.262 kor.	65 hal.
2. Opał	4.625 „	20 „
3. Światło	1.002 „	90 „
4. Administracya D. Z.	7.425 „	07 „
5. Leczenie i leki	3.235 „	64 „
6. Czyszczenie i dezynfekcya . . .	1.690 „	32 „
7. Kąpiele	130 „	84 „
8. Pranie	768 „	24 „
9. Czynsz	1.210 „	— „
10. Konserwacya Domu Zdrowia . .	452 „	06 „
11. Konserwacya inwentarza . . .	381 „	36 „
12. Utrzymanie konia	462 „	03 „
Razem . . .	82.646 kor.	27 hal.

Jeżeli powyższą kwotę rozdzielimy przez 16.947 (ilość dni, jaką przebyli pensyonarze), to otrzymamy 4 kor. 87 hal. dziennie.

Miesięcznie koszt utrzymania wynosi:

II dziesięciolecie.

1910/11	1911/12	1912/13
124 K 50 h	147 K 30 h	146 K 10 h

Ponieważ do 1 kwietnia b. r. pobieraliśmy 3 K 34 h dziennie od jednego chorego, a od 1 kwietnia b. r. — w myśl uchwały Nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów — 4 K, przeto dopłacaliśmy dziennie do jednego pensyonarza do 1 kwietnia b. r. 1 K 53 h, zaś od 1/IV 87 hal.

W roku sprawozdawczym należało się za leczenie i utrzymanie od pensyonarzy:

za 12.832 dni do 1/IV b. r. à 3 K 34 h —	42.858 K 88 h
za 4.115 dni od 1/IV b. r. à 4 „ 00 „ —	16.460 „ 00 „
Razem	59.318 K 88 h

Jeżeli kwotę powyższą odejmiemy od kosztów utrzymania Domu Zdrowia, tj. od 82.646 K 27 h okaże się, że musieliśmy dopłacić do utrzymania pensyonarzy **23.327 K 39 h.**

Jakkolwiek przez trzy miesiące pobieraliśmy od pensyonarzy o 20 kor. miesięcznie więcej, kwota, którą dopłaciliśmy w roku sprawozdawczym jest większą od dopłaconej w roku poprzednim z tego powodu, że ilość dni, jaką przebyli pensyonarze, zwiększyła się o 2554.

c) Statystystyka Domu Zdrowia.

W roku sprawozdawczym 1912/13 leczyło się w naszym Domu Zdrowia 173 chorych.

141 mężczyzn, 32 kobiet.

Z roku zeszłego zostało 50, przyjęto 123.

Z ogólnej liczby 173 pensyonarzy z wyższych zakładów naukowych w Galicyi było:

Słuchaczów Wszechnicy Krakowskiej	23
„ „ Lwowskiej	36
„ Politechniki Lwowskiej	14
„ Akad. Rolniczej w Dublanach . . .	3
„ Akad. Sztuk Pięknych w Krakowie .	2
„ Akademii handlowej w Krakowie .	2
„ „ „ we Lwowie . .	2
„ Wyższej szkoły lasowej we Lwowie .	1
„ Instytutu muzycznego we Lwowie .	1
Razem .	84

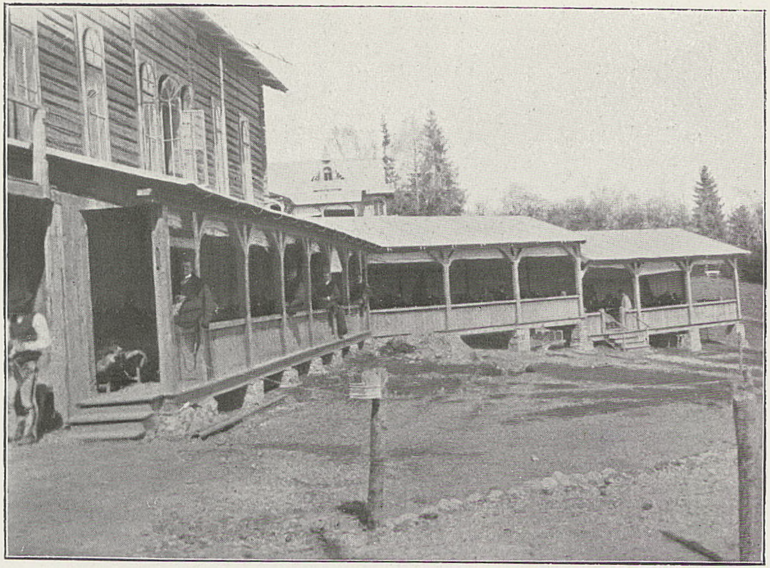
Uczniów szkół średnich w Galicyi:

Uczniów gimnazyów	25
„ szkół realnych	1
„ seminaryów nauczycielskich	19
Uczennic liceum żeńskiego	1
Uczniów szkoły konduktorów drogowych . . .	1
Maturzystów	7
Razem .	54

Z wyższych zakładów naukowych w Zaborze rosyjskim i w Rosyi:

Słuchaczów wyższej szkoły technicznej Wawelberga w Warszawie	2
„ szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie	1
„ Politechniki w Kijowie	1
„ Uniwersytetu w Kijowie	1
„ Instytutu technologiczn. w Petersburgu	2
Słuchaczek kursów Bestużewskich w Petersburgu	1
Razem .	8

Ze średnich zakładów naukowych w Zaborze rosyjskim i w Rosyi:

BUDYNEK GOSPODARCZY „POMOCY BRATNIEJ“ W ZAKOPANEM
I LEŻALNIA DLA MĘŻCZYZN.

Uczniów szkół filologicznych	4
„ „ realnych	1
„ „ handlowych	4
„ „ miejskich	1
„ „ rolniczych	1
„ kursów technicznych	1
„ „ ochroniarek	1
Uczennic pensyi	2
Maturzystów	3
Externistów	1
Razem .	19

Z zakładów naukowych w Zachodniej Europie:

Słuchaczów Uniwersytetu w Brukseli	1
„ „ „ Liège	1
„ „ „ Lipsku	1
„ „ „ Lozannie	1
„ elektrotechniki w Tuluzie	1
„ Akademii handlowej w Paryżu . .	1
„ „ ziemiańskiej w Wiedniu .	1
„ „ malarskiej na Węgrzech .	1
Razem .	8

Co do miejsc pochodzenia, to urodzonych:

W Zaborze austryackim	118	czyli	68·2%
W Zaborze rosyjskim	53	„	30·6%
W Zaborze pruskim	1	„	0·6%
W Paryżu	1	„	0·6%
Razem	173		

Ilość dni przebytych wynosi 16.947.

Zakopane w lipcu 1913.

Leopold Winnicki, sekretarz T-wa.

VII.

Sprawozdanie Zarządu Biblioteki.

Rozwój książnicy w bieżącym roku sprawozdawczym przedstawia się bardzo pomyślnie, dzięki rozmaitym czynnikom.

Jednym z nich była zmiana pomieszczenia księgozbioru, polegająca na przeniesieniu książek z lokalu ciasnego, nizkiego, ciemnego a bardzo niewygodnego w miejsce, które pod każdym względem więcej odpowiada swemu zadaniu. Składność i większa pojemność nowego lokalu wpłynęła na zaprowadzenie ładu w układzie książek i na rozszerzenie przedsiębiorstwa handlowego — tego ważnego źródła dochodów bibliotecznych.

Mając dogodniejsze warunki mogliśmy się zabrać do uporządkowania czasopism, szczególnie miesięczników, które z powodu braku miejsca nie cieszyły się dotąd zbytnim pietyzmem. Zauważone braki miesięczników uzupełniliśmy nowymi egzemplarzami, a po skompletowaniu oddaliśmy roczniki do oprawy. Dzisiaj korzystają czytelnicy chętnie z kompletów czasopism, zwłaszcza illustrowanych, pochodzących z kilku lat wstecz.

Równolegle z pracą około czasopism, postępowała praca, zmierzająca do zaprowadzenia przejrzystości w rozmieszczeniu i segregacyi książek. W tym kierunku najwięcej było do zrobienia. Przeprowadzono bardzo skrupulatną kontrolę książek, przetrutynowano inwentarz, wynotowano w nim luki, celem zapełnienia ich w przyszłości, a dla uniknięcia zamieszania wprowadzono osobny dział dla dubletów.

Książki nieoprawione, których była znaczna ilość, oddawaliśmy po kolei do oprawy; obecnie wszystkie są już oprawione. Nowe książki wypożycza się czytelnikom dopiero po oprawieniu.

Skonstatowawszy, iż znaczna ilość dzieł zarówno beletrystycznych, jakoteż naukowych ze względu na swój miniaturowy format, nie zasługuje na oddzielne traktowanie i na odrębną oprawę — przeznaczaliśmy do oprawy w jeden tom kilka dzieł równych treścią i rozmiarami. Ta kumulacya kilku dzieł wy-

tworzyła w katalogach luki, zapełniane książkami świeżo sprowadzonemi i spowodowała, że księgozbiór nie powiększył się o faktyczną ilość dzieł sprowadzonych. Łączenie powyższe, podyktowane względami oszczędności nie wyszło bynajmniej na szkodę czytelników.

Uzyskawszy dokładny przegląd wszystkich dzieł, powzięliśmy sobie, jako główne zadanie kompletowanie dzieł poszczególnych autorów.

Finałem reorganizacyi biblioteki było sporządzenie nowego katalogu alfabetycznego wszystkich dzieł.

Od 1 kwietnia b. r. prowadzimy dla ewidencyi korespondencyi naszej i dla informacyi następców w zarządzie bibliotecznym księgę korespondencyjną.

Celem uprzyjemnienia kolegom i koleżankom monotonnego życia w Bratniaku, urządzaliśmy wieczory literacko-artystyczne, muzykalno-wokalne, loterye fantowe połączone z ogólną zabawą i wieczory humoru. Jakkolwiek w urządzaniu tych wieczorów odsuwaliśmy pobudki natury ekonomicznej na dalszy plan, jednak z przyjemnością podnieść musimy, iż tak goście z poza sfer bratniackich, którzy nas często zaszczycali swą obecnością, — jakoteż koledzy i koleżanki w zrozumieniu naszych intencyi nie szczędzili hojnych datków na pomnożenie źródła dochodów bibliotecznych. Sprowadzaliśmy dla pensyonarzy gry i zabawy, które w dnie niepogody były bardzo pożądanym przedmiotem rozrywki, odciągającym uwagę od choroby. Ze składek pensyonarzy zakupiliśmy krokiet. Zarządowi Głównemu, który poparł nas materyalnie w przedsięwzięciu urządzenia krokietu— składamy uprzejme dzięki. Obecnie najwdzięczniejszem zajęciem kolegów i koleżanek w chwilach wolnych jest gra w krokieta — jedyny teren niewinnej gimnastyki, dozwolonej chorym.

Źródła dochodów biblioteki stanowią: subwencya Zarządu Głównego w kwocie 150 K, dobrowolne datki pensyonarzy, zysk z przedsiębiorstwa handlowego, tudzież przychód z wieczorów i zabaw; dwie ostatnie pozycye przyniosły największy dochód.

Wspomniane dochody obracaliśmy w całości na zakupno książek. Przy zakupnie braliśmy w pierwszym rzędzie pod uwagę życzenia kolegów i koleżanek a następnie staraliśmy się sprowadzać nowości z wszystkich dziedzin dorobku duchowego.

Ofiarodawcom: WPP. Drowi Baurin, Wł. Bukowińskiemu, Dr. M. Felauer, Karłowiczowej, Drostwu A. J. Kuczewskim, M. Orsetti, kol. H. B. Piotrowskiej, St. Perłowskiej, I. Solskiej,

A. Toczyłowskiemu i E. Trenklerównej — dziękujemy najserdeczniej za bezinteresowne zasilanie naszej książnicy.

Dziękujemy również księgarniom i wydawnictwom, mianowicie: WPP. Altenbergowi, Centnerszwerowi, Gebethnerowi i Orgelbrandowi, za udzielanie nam opustu przy zakupnie książek a WP. Ciszewskiemu za opust przy zakupnie towarów.

Książnica nasza składa się z 1558 dzieł w 1925 tomach; w tem 730 dzieł naukowych. Z książnicy korzystało w tym roku 187 czytelników; wypożyczono 3744 książek. Przeciętnie przypadą zatem na jednego czytelnika 20 książek.

Czasopism otrzymywaliśmy ogółem 39 a to: 17 dzienników, tudzież najcenniejsze polskie miesięczniki i tygodniki Królestwa i Galicyi. Część czasopism otrzymywaliśmy darmo, znaczną zaś część za opustem, lub za opłatą porta.

Tak przedstawia się w ogólnych zarysach działalność zarządu biblioteki, w którego skład wchodzili w tym roku następujący koledzy i koleżanki: Merl, Chmielowiec, Zaniewski, Dyga, Klein, Krzewski, Racięcka, Barylski, Cichoński, Wyganowski, Sroczyński, Sawczuk, Thorn, Marczakiewicz.

Zestawienie kasowe za rok administracyjny 1912/13 od 1/VII 1912 do 30/VI 1913.

Winien Przychód	K. h.	Rozchód Ma	K. h.
Saldo z 30/VI 1912 r. . .	110·03	Rk. Książek *a*) zakupna .	502·12
Rk. subwencyi Zarządu Głównego	150·—	*b*) oprawy . .	212·12
Rk. datków jednorazowych	295·87	Rk. prenumeraty pism . .	247·09
Rk. przedsiębiorstw . . .	603·14	Rk. zakupna gier	17·60
		Rk. korespondencyi . . .	13·35
		Rk. wydatków drobnych .	15·22
		Razem	1007·50
		Saldo	151·54
Razem	1159·04	Razem	1159·04

Porównajmy poszczególne pozycye niniejszego zestawienia kasowego z zestawieniem ubiegłego roku, a zobaczymy, iż stwierdzony na wstępie pomyślny rozwój biblioteki nie był wcale czczą grą słów.

Oto w przychodzie tegorocznym figuruje w pozycyi datków dobrowolnych kwota 295 K 87 h. Tę pozycyę reprezentuje w ubiegłym roku tylko kwota 112 K.

Dochód z przedsiębiorstw wynosił poprzednio tylko 255 K

34 h., podczas gdy u nas wynosi 603 K 14 h. Widzimy zatem, że pozycye przychodu wzrosły więcej niż dwukrotnie.

Jeszcze bardziej imponująco przedstawiają się pozycye rozchodu. I tak, gdy w ubiegłym roku zakupiono książek za 172 K 39 h. my zużyliśmy na ten cel trzy razy prawie większą kwotę, bo 502 K 12 h.

Wzrostem zakupna książek tłumaczyć też należy wzmożenie się kosztów oprawy książek, które wynoszą u nas kwotę 212 K 12 h., podczas gdy w roku ubiegłym tylko 85 K 90 h.

Ogólne saldo kasowe wzrosło przeszło w dwójnasób, — wynosi bowiem kwotę K. 1159·04, a w roku ubiegłym tylko K. 523·21.

Powyższe porówanie czynimy dla ilustracyi, w jak szybkiem tempie odbywał się rozwój biblioteki, który zawdzięczyć należy przedewszystkiem szerokiej autonomii, jaką uzyskał zarząd biblioteki.

Toteż ze smutkiem wypada nam w końcu nadmienić, że nieporozumienia powstałe w gronie kuracyuszów położyły kres autonomii biblioteki, zmuszając Zarząd Główny do objęcia jej agend we własny zakres działania.

Zarządzający książnicą — *Kajetan Sawczuk*

Prowadzący kasę i koresp. — *Władysław Marczakiewicz.*

Zarządzający czasopismami — *Józef Żuława*

Sprawozdanie niniejsze uznaję w całości za zgodne z faktycznym stanem rzeczy.

Jan Załuska

Zarządzający biblioteką z ramienia Zarządu Głównego.

VIII.

Sprawozdanie Kół.

Koło Krakowskie.

Jeżeli rok zeszły do niepomyślnych wobec nieuiszczenia do kasy Zarządu Głównego 3345 kor. 39 hal. za poleconych chorych, to obecny rok sprawozdawczy należałoby zaliczyć do krytycznych ze względu na niezwykły wzrost zapotrzebowań ze strony kolegów, podających się o zapomogi, i wielu innych przyczyn miejscowych uniemożliwiających normalną działalność Koła krak. Spóźnione wybory nowego Zarządu, do którego nikt z dawnych pracowników nie wstąpił, obojętność ogółu akademickiego dla spraw Tow., nie dająca się niczem przezwyciężyć, dług wobec Zarządu Głównego, następstwem czego było zobowiązanie Koła do regulowania rachunków pensyonarzy co dwa tygodnie, — oto powody zmniejszenia się liczby członków i niepowodzenia przedsiębiorstw, które były stałemi źródłami dochodów.

Członków, którzy uiścili wkładki za rok bieżący Koło liczy 81. Zyskaliśmy na członków wspierających p. dr Hłady'a, p. Aleks. Spitzbartową, oraz subwencye od 3 towarzystw. Z dawnych członków złożyli opłatę: p. Irena Surynowa, p. Marya Mierzejewska, p. Stefan Suryn, Biblioteka Medyków, Bratnia pomoc Medyków i Kółko Rolników.

Prócz koncertu, ofiarowanego wzorem lat poprzednich przez p. Trzcińskiego, dyrektora koncertów krakowskich, za co składamy Mu najserdeczniejsze podziękowanie i festynu, urządzonego wraz z stow. „Jedność", Koło przyjęło udział w „dniu przeciwgruźliczym", zorganizowanym przez Koło pań przy Tow. walki z gruźlicą, dzięki wysoce obywatelskiemu stanowisku, jakie zajął Zarząd wymienionego Tow. w stosunku do Koła krak. Jednak wpłata sumy należnej nam, jako 12 prc. czystego dochodu, uległa zwłoce, wobec czego nie można było uwzględnić jej w sprawozdaniu kasowem.

W roku bieżącym Koło przystąpiło do zapoczątkowanej w roku zeszłym pracy nad szerzeniem świadomości o potrzebie walki z gruźlicą. Opierając się na doświadczeniu z 10-letniej działalności Grupy krak., że u większości kolegów sprawa gruźlicza rozpoczyna się już od czasu pobytu w szkole średniej, że ilość kandydatów do Domu Zdrowia z pośród uczniów szkół średnich z roku na rok wzrasta, że należy w interesie ruchu przeciwgruźliczego — a naszego Tow. przedewszystkiem — dołożyć wszelkich starań, by zgłaszano się do Domu Zdrowia w początkach choroby, że wreszcie młodzież szkolna, pochodząca z warstw robotniczej i włościańskiej, nie tylko wskutek swego upośledzenia społecznego, lecz w dużym stopniu z powodu zaniedbania kulturalnego, jest środowiskiem, w którem przedewszystkiem szerzy się gruźlica, — zorganizowaliśmy w grudniu ub. roku w gimnazyach i seminaryach 10 odczytów z ogólną frekwencyą 1100 osób i rozpowszechnili w ilości 3.000 egzemplarzy wśród klas niższych, wydane własnym nakładem, wskazania: „Jak się strzedz gruźlicy?“.

Świetnym Dyrekcyom szkolnym, prelegentom: dr Ruppertowej, dr T. Sokołowskiemu, dr Szumskiemu, kolegom Chalawie, Wł. Stryjeńskiemu i Tomiakowi za okazane poparcie i współudział składamy serdeczne podziękowanie. Nie wolno nam również pominąć milczeniem ofiarności kolegów, którzy pospieszyli nam z pomocą w kwocie 363·04 hal. na pokrycie wydatków związanych z „dniem odczytowym“.

Z przykrością musimy zaznaczyć, że zapoczątkowane przed 4-ma laty starania, w celu określenia stosunku Wzajemnej Pomocy U. U. J. do Pomocy Bratniej, mimo obustronnej dobrej woli nie dały pożądanego wyniku. Warunki, przedłożone przez Wzaj. Pomoc, uznaliśmy za niemożliwe do przyjęcia, jako będące w rażącej sprzeczności ze statutem. Zarząd Główny, któremu przesłaliśmy je do zaopiniowania, przekazał sprawę Zjazdowi Delegatów. W ostatniej chwili Wzajemna Pomoc zwróciła się z nowemi propozycyami. Może one zakończą pomyślnie sprawę, jedyną w stosunkach Pomocy Bratniej z innemi stow. akad., a będącą powodem tylu nieporozumień i szkód dla naszego Koła.

Liczba kandydatów do Domu Zdrowia wydatnie wzrosła, a ilość pensyonarzy, którzy otrzymywali zapomogi z Koła, w porównaniu z rokiem zeszłym, bezmała podwoiła się.

Zgłosiło się do Domu Zdrowia 41 kandydatów (z Królestwa

i krajów zabranych —24, z Galicyi —17; ze szkół wyższych —30, ze szkół średnich —11). Pensyonarzy, zgłoszonych przez Koło, było 24 (z roku zeszłego —3, z bieżącego —21). Poza Domem Zdrowia leczyło się 4. Pozostało kandydatów na rok przyszły 17.

Zapomóg przyznano 20, odmówiono —2, dwoma kolegami zaopiekowało się Koło Praskie. Najwyższa zapomoga wynosiła 2·66 hal., dziennie najniższa —0·66 hal. Wypłacano zapomogi najdłużej 7 miesięcy, najkrócej —2 miesiące, przeciętnie —5 m. Wpłacono do kasy Zarządu Głównego za chorych 2824·44 h., w tem na pokrycie długu 404·70 hal. Obecnie dług wynosi 2940·69 h.

Suma zwrotów zapomóg dosięgła 308·00 h. Nie wątpimy, że na przyszłość powyższa rubryka będzie wzrastać równie intensywnie, świadcząc o należytej ocenie przez byłych pensyonarzy działalności Towarzystwa.

Walnych zebrań odbyto 4, posiedzeń Wydziału 4.

Do Zarządu Koła weszli: Tadeusz Pracki, przewodniczący, Ryszard Wojciechowski zastępca przewodniczącego, Zofia Jura, sekretarka, Witold Czarnowski, skarbnik. Prócz tego wybrano Wydział, składający się z pięciu osób: Bobińska Hanna, zast. sekretarki, Dziewanowska Stanisława, Nowakówna Bogusława, Wisłocka Wanda, Czapiński Stefan, zast. skarbnika. Do Komisyi rewizyjnej zostali wybrani: Wilhelm Czarnocki, Zdzisław Gacki i Kazimierz Sawicki.

Kończąc sprawozdanie czujemy się w obowiązku wyrazić serdeczne podziękowanie prof. Latkowskiemu, że zechciał przyjąć tak uciążliwe obowiązki lekarza Koła, a sumę zebraną za świadectwa zdrowia przekazał na potrzeby Koła.

Sprawozdanie kasowe za rok 1912/13.

Winien	K. h.	Ma	K. h.
Saldo gotówkowe z roku 1911/12	70·26	Odesłano Zarządowi głównemu:	
Wpisowe	49·—	Za chorych	2824·44
Wkładki czł. zwyczajnych .	159·—	„ pocztówki	10·—
„ „ wspierających	140·—	Z Rk. wpisów	49·—
„ „ nadzwyczaj. .	10·—	„ „ wkładek członków zwyczajnych	142·60
Z funduszu im. Dr. Józefa Kucia, zebranego przez stow. „Spójnia“	350·—	Z Rk. wkładek członków wspierających . . .	140·—
Do przeniesienia	778·26	Do przeniesienia	3166·04

	K h
Z przeniesienia	778·26
Fundusz im. prof. A. Witkowskiego	51·20
Zamiast wieńca na trumnę ś. p. prof. A. Witkowskiego od „Biblioteki Medyków“	15·—
Zamiast wieńca na trumnę ś. p. Fr. Gołębia złożono na ręce kol. Leyki . . .	35·26
Reszta ze składki na wieniec na trumnę prof. Ad. Bochenka, V rok medycyny	7·50
Zwrot zapomóg	308·—
Z list	247·65
Z puszek	49·83
Datki jednorazowe . . .	237·83
Opłaty za świadect. lekarsk.	19·—
Zebrane przez uczenice IV kl. szk. WP. Ramułtowej	20·—
Bloczki	13·30
W dniu odczytowym:	
z odczytów	136·10
listy wkładkowe i puszki	363·04
Z odczytu Dr. E. Lipskiego	21·60
Ze sprzedaży reprodukcyi obrazów J. Malczewskiego	45·60
Ze sprzedaży tutek . . .	55·—
Z koncertu	58·40
Z festynu dnia 21/VI połowa dochodu	58·73
Ze sprzedaży pocztówek .	17·12
Subwencye:	
Św. Rady m. Krakowa za rok 1912/13	200·—
Św. Rady m. Podgórza za rok 1912/13	100·—
Tow. Strzeleckiego . . .	50·—
Biblioteki Medyków . . .	100·—
Bratniej pomocy Medyków	50·—
Bratniej pomocy słuch. kursów im. Baranieckiego .	40·—
Biblioteki prawników . .	15·—
Kółka mat.-fizycznego . .	30·—
Bratniej pomocy słuchaczy Akad. Sztuk pięknych za rok 1911/12	60.—
„ „ 1912/13	20·—
Kółka filozoficz. za r. 1911/12	20.—
Do przeniesienia	3223·42

	K h
Z przeniesienia	3166·04
Z Rk. wkładek członków nadzwyczajnych . . .	10·—
Z Rk. zaległych wkładek	11·90
Chorzy poza Domem Zdrowia	60·—
Odezwa do kolegów . .	17·50
Druk wskazówek dla młodzieży szkolnej: „Jak się strzedz gruźlicy“ .	54·—
Administracya	66·28
Różne	106·72
Do przeniesienia	3492·44

	K h		K h
Z przeniesienia	3223·42	Z przeniesienia	3492·44
Kółka slawistów	50·—		
Kółka przyrodników . . .	20·—		
Tow. wzajemnej pomocy im. Łopacińskiego	20·—		
Tow. samopomocy młodzieży z ziemi płockiej . . .	20·—		
Kasy Radomiaków . . .	20·—		
Koła Samopomocy młodzieży pochodzącej z Częstochowy	10·—	Razem	3492·44
Różne	151·04	Saldo	22·02
Razem	3514·46	Razem	3514·46

Tadeusz Pracki — Przewodniczący

Witold Czarnowski — Skarbnik

Hanna Bobińska — Zast. sekretarza

Członkowie komisyi rewizyjnej:

Z. Gacki *K. Sawicki* *W. Czarnocki*

Po zamknięciu rachunków została zapłacona subwencya od Związku Sportowego w kwocie 20 kor.

Koło Technickie we Lwowie.

Rok ubiegły nie był dla Koła rokiem najlepszym. Wypadki polityczne, które głośnem echem odbiły się w całem społeczeństwie, a tem bardziej u młodzieży, nie pozwoliły na spokojną intensywną pracę. To też działalność nasza w początkach ubiegłego roku administracyjnego ograniczała się jedynie do udzielania informacyi i wysyłania chorych kolegów do Domu Zdrowia. O urządzeniu jakiegokolwiek przedsiębiorstwa mowy być nie mogło. Dopiero, gdy horyzonty polityczne zaczęły się wyjaśniać, zebraliśmy się z nową energią do pracy, skupiwszy główną uwagę na doprowadzeniu do skutku uchwał ostatniego Zjazdu. Chodziło mianowicie o utworzenie we Lwowie jednego Koła, skupiającego w sobie w formie sekcyi wszystkie dotychczasowe grupy. Początkowo sprawa przedstawiała się bardzo dobrze; zdołaliśmy wciągnąć do akcyi „Bratnią Pomoc" Wszechnicy Lwowskiej, która dotychczas nie tworzyła nawet grupy.

Musimy tu zaznaczyć, że zostaliśmy przyjęci tam bardzo życzliwie i zarząd zajął się bardzo gorliwie tą sprawą. Następnie jednak natrafiliśmy na opór ze strony Towarzystwa „Bra-

tniej Pomocy“ słuch. Politechniki, które wypowiedziało się przeciw zmianie dotychczasowego stanu rzeczy. Siłą tego faktu organizacya Koła musiała ulec zwłoce. W parę tygodni jednak w myśl życzeń Zarządu Głównego podjęliśmy akcyę na nowo, zaznaczając wszakże, że do chwili zmiany stanowiska „Bratniej Pomocy“ słuch. Politechniki w tej sprawie Koło nasze jako takie do Ogólnego Koła nie przystąpi.

Od tej chwili prace zaczęły iść raźniej. Prócz „Bratniej Pomocy“ Wszechnicy, zgłosili również swoje przystąpienie do przyszłego Koła delegaci „Bratniej Pomocy Dublańskiej“. Na kilku posiedzeniach został ułożony statut i regulamin Koła, które, mamy nadzieję, na jesieni r. b. rozpocznie swoją działalność.

Jako wstęp do przyszłej wspólnej pracy w Kole Ogólnoakademickiem postanowiliśmy urządzić przedsiębiorstwo wspólnie z istniejącemi Kołami we Lwowie, tj. Medyckiem i Uniwersyteckiem. Owocem kilku posiedzeń i narad, w których brali udział i przedstawiciele Bratniej Pomocy Wszechnicy, jako przyszli członkowie Ogólnego Koła, było urządzenie w dniu 6 lipca dnia Kwiatka, z którego część dochodu przeznaczyliśmy na budowę sanatoryum, resztę zaś rozdzieliliśmy między trzy Koła. Na tym miejscu podziękować musimy wszystkim tym, którzy nie odmówili nam swego poparcia w urządzanym przedsiębiorstwie, a przedewszystkiem JWP. Pr. Dr. Gluzińskiemu, jako protektorowi, JWP. Pr. Dr. Kučerze, który pięknymi artykułami w pismach wzbudził duże zainteresowanie ogółu, oraz wszystkim redakcyom, które wzmianki nasze zamieściły.

W ciągu roku pomagaliśmy pięciu kolegom, leczącym się w Domu Zdrowia. Posiedzeń Zarządu odbyło się 8, Walnych Zgromadzeń 3. Pism wysłanych 95, nadesłanych 43.

Prócz dotychczasowych członków wspierających pozyskaliśmy jeszcze Koło Chemików.

Skład Zarządu:

Władysław Piętka przewodniczący. — *Tadeusz Procner* zast. przewodniczącego.

Stefan Tułacz skarbnik. — *Sławomir Pawłowski* sekretarz.

Jan Homolicki. Stanisław Szafnicki.

Komisya Rewizyjna:

Stefan Iwanowski, Czesław Łapiński, Kazimierz Krasnodębski.

Sprawozdanie kasowe za rok 1912/13.

Winien	K. h.	Ma	K. h.
Saldo z dnia 1 lipca 1911 r.	232·47	Przesłano Zarządowi główn.	
Rk wkładek i wpis członk. zwyczajnych	942·—	Rk wkładek i wpis. członków zwycz. (90%) . . .	847·80
Rk członków wspieraj.:		Rk wkładek czł. wspieraj.	60·–
T-wo Bratniej Pom. słuchaczy Polit.	20·—	Rk pensyonarzy (dłużn.) .	669·61
Związek słuch. Inżynieryi	20·—	Rk przedsiębiorstw . . .	25·—
WP. Dr. Szymon Starkiewicz	20·—	Rk administracyi	52·09
Rk dochodów z przedsiębiorstw:		Saldo na rok adm. 1913/14	251·84
z kwesty miastowej 6/VII	650·—		
ze sprzedaży pocztówek .	5·60		
Rk datków jednorazowych (puszki, listy)	16·27		
Razem	1906·34	Razem	1906·34

Władysław Piętka
przewodniczący

Stefan Tułacz
skarbnik

Za Komisyę Rewizyjną:
Stefan Iwanowski

Koło Medyckie we Lwowie.

Lwowskie Medyckie Koło składa się obecnie ze 105 członków; w skład których wchodzą: 1 członek założyciel, 34 członków wspierających, 70 członków zwyczajnych.

Ponieważ Koło nasze za rok zeszły wydało sprawozdanie drukowane, w którem mieszczą się rachunki do 31/XII 1912 włącznie, przeto obecnie zdajemy sprawę z wydatków i pieniędzy, które wpłynęły od 1 stycznia 1913 roku.

Stan kasy ogółem biorąc nie najgorszy, jednak zainteresowanie się młodzieży Towarzystwem nie stoi na równi z celem i znaczeniem Pomocy Bratniej, w każdym razie ostatnie miesiące okazują zwrot ku lepszemu, zyskaliśmy bowiem 19 członków zwycz. i 7 człoków wspierających.

W roku bieżącym wpłynęło siedm zgłoszeń do Zarządu naszego Koła w sprawie udzielenia pomocy chorym kolegom; na sześć odpowiedzieliśmy przychylnie, na jedno odmownie ze względu na stan zdrowia petenta.

Za dwóch kuracyuszy wypłaciło nasze Koło 360 kor., nadto wyasygnowaliśmy 150 K na pensyonaryuszy Koła technickiego.

Z pieniędzy, które w kasie pozostają, mamy pokryć wydatki za resztę pensyonaryuszy, resztującą zaś kwotę odeślemy do Zarządu Głównego, z chwilą przejścia Koła w sekcyę Koła ogólno-akademickiego.

Z przedsiębiorstw urządziliśmy loteryę i „Dzień Kwiatka“ wspólnie z Kołem Technickiem, Uniwersyteckiem i „Bratnią Pomocą“ słuch. Wszechnicy. — Na którą to zbiórkę dzięki energicznemu poparciu JW. PP. Profesorów Dra Antoniego Gluzińskiego i Dra Pawła Kučery, otrzymaliśmy z prezydyum miasta pozwolenie — i Im też tą drogą składamy podziękowanie za zajęcie się Towarzystwem, jakoteż i akcyą utworzenia jednego Koła we Lwowie.

W ostatnich dwóch miesiącach działalności Towarzystwa, sprawa połączenia się trzech istniejących we Lwowie Kół w jedno zajmowała pierwsze miejsce i tem też przyszły rok administracyjny chcemy rozpocząć.

Sprawozdanie kasowe od 1 stycznia 1913 r.

Winien	K. h.
Pozostałość kasowa z roku 1911/12.	2044·11
Wkładki czł. wspieraj. .	480·—
„ „ zwyczaj. . .	68·—
Z przedsiębiorstw . . .	608·78
Datki nadzwyczajne . .	60·30
Zwrot długów	25·—
Razem	3286·19

Ma	K. h.
Wysłano do Zarządu Gł. .	360·—
Wysłanie 2 delegatów . .	47·50
Sprawozdania	76·50
Klisza do losów	6·—
Wydatki sekretaryatu . .	5·58
Kol. Iwanowskiemu na pensyonarzy grupy technickiej	150·—
Razem	645·58
Dłużnicy towarzystwa	143·—
W kasie pozostaje	2497·61
Razem	3286·19

Imienny wykaz datków.

	K. h.
WP. Jasiński	5·—
Zebrane w rocznicę śmierci Prof. Homego	14·50
JWP. Prof. Kučera: nieprzyjęte honoraryum	10·—
JWP. Prof. Bądzyński datek	10·—
„ Albinowski	5·—
„ Godlewski	5·—
Kol. Kotarska	1·—
Do przeniesienia	50·50

Z przeniesienia	50·50
WP. Dr. A. M.	3·—
Kol. Sowadzki	1·—
WP. X. Y. nieprzyjęte honor.	
Dr. Pańczyszyna	5·—
Kol. Buzathówna i Maulcówna	·80
Razem	60·30

Stanisława Gomólińska
przewodnicząca

Eugeniusz Dobaczewski
sekretarz

Marya Mikiewicz-Hajdukiewiczowa
skarbniczka

Koło Uniwesyteckie we Lwowie.

Winien	K. h.	Ma	K. h.
Saldo z roku 1912	96·34	Na budowę Domu Zdrowia	10·—
Dar WP. Dyr. Todta . . .	10·—	Wkładki członków	17·—
Wkładki członków	17·—	Zapomoga na leczenie w Domu Zdrowia	30·—
		Koszta administracyi / Wydatki na administracyę	13·35
		Saldo na r. adm. 1913/1914 .	52·99
Razem	123·34	Razem	123·34

Roman Pelc
przewodniczący

Stanisław Krynicki
Za komisyę rewizyjną

Koło Wiedeńskie.

Drugi rok istnienia naszego Koła charakteryzował brak jakichkolwiek na szerszą skalę zakrojonych czynów przy ograniczeniu działalności do pracy codziennej i normalnej przeważnie w granicach znajomości i stosunków osobistych, jakie posiadali członkowie zarządu Koła.

Żadna pomoc niespodziewana w tym roku z zewnątrz nam nie nadeszła; prawie wszystko, cośmy osiągnęli, zawdzięczamy przedewszystkiem naszym poprzednim usilnym staraniom.

To też, choć, rachując proporcyonalnie do czasu, w porównaniu do ubiegłego półrocza, rok miniony wykaże mniejsze, niż poprzedni, rezultaty, to przecież w charakter liczb i działalności wchodząc, przekonać się łatwo, że praca nasza się opłacała i do zniechęcenia się oraz narzekania na brak postępu niema jeszcze najmniejszego powodu.

Trudno zaprzeczyć, że stosunek ogółu młodzieży polskiej w Wiedniu do naszego T-wa pozostawia niestety wiele do ży-

czenia. Obojętność na podłożu niedocenienia wartości instytucyi oraz tak charakterystyczny tu brak poczucia dotrzymywania swoich zobowiązań i obowiązków — oto główne przeszkody, leżące na drodze do należytego rozwoju naszego Koła. Choć liczba członków naszych wzrosła do 183, to przecież jest ona w porównaniu do ilości młodzieży polskiej w Wiedniu studyującej, śmiesznie małą, zwłaszcza, gdy zalegających z opłaceniem wkładki jest w tej liczbie aż 97-iu, co nawet po odliczeniu 40 paru w Wiedniu nieobecnych, jest bezwarunkowo zawiele, w porównaniu do łatwości zapłacenia jednej korony na pół roku. Mieliśmy przecież i zjawiska odwrotne, działające na nas pokrzepiająco w przykrej często pracy. Za naszym przykładem zakłada się w innej miejscowości nowe Koło. — W uznaniu naszej działalności pomaga nam wiedeńska „Strzecha“, „Przytulisko Polskie“, akademickie „Ognisko“. — Tow. akademickie „Przedświt“ opodatkowuje swych członków na korzyść naszego Koła. Niektóre znane i wpływowe osobistości w Wiedniu przyobiecały nam w razie potrzeby swoją pomoc. — Specyalnie wreszcie podnieść tu musimy jako godny podkreślenia i naśladowania fakt polegający na tem, że pomyślnie kończący tutejsze wyższe zakłady naukowe, rozstając się ze społecznością akademicką, zapisują się na członków wspierających „Pomocy Bratniej“. Takich członków pozyskaliśmy w tym roku czterech. Zaiste nie wszyscy, co studya pokończyli — postąpili w ten sposób; — nie wszyscy jednak uczynić to mogli, — nie wszyscy — niestety — chcieli, a przedewszystkiem rzucona idea nie do wszystkich jeszcze trafiła. Początek jednak zrobiony. Reszta, t. j. przejście sporadycznych wypadków w zwyczaj jest kwestyą wytworzenia się wśród młodzieży odpowiedniej opinii.

Wogóle członków wspierających, którzy za pośrednictwem naszego Koła uiścili wkładki, mieliśmy ośmiu; w tej liczbie jeden stary: Tow. akad. „Ognisko“ i siedmiu nowo pozyskanych: Tow. „Przytulisko polskie w Wiedniu“, JWPani Helena Kleszczyńska, inż. Artur Reinberg, inż. Lucyan Rybiński, inż. Józef Pawłowski, dr. Józef Saski, WPan Ludwik Wąsowicz.

Walnych zgromadzeń urządziliśmy dwa; jedno poprzedzone odczytem dra Oszackiego na temat gruźlicy.

Chorych na szczęście w tym roku żadnych nie mieliśmy.

W skład zarządu Koła w dniu 30/VI 1913 wchodzili koledzy: W. Koźniewski (przewodniczący), J. Choiński - Dzieduszycki (zast. przewodn.), T. Bystrzycki (sekretarz), E. Grycendler

(skarbnik), E. Kleszczyński, J. Korkosowicz, W. Kurnatowski, B. Samborski, J. Suryn.

Komisya lustracyjna składała się w tymże czasie z kolegów: J. Jeleniewskiego, R. Spyta i W. Strzeleckiego.

Delegatami na zjeździe zwyczajnym w Zakopanem (15/VIII 1912) byli kol.: T. Bystrzycki i E. Kleszczyński, na zjeździe nadzwyczajnym zaś (17/III 1913) kol. W. Koźniewski.

Większe datki na rzecz Koła złożyli WPP.: W. Cieński 40 K, L. Kurnatowski 25·40 K, kol. L. Łakociński 10 K, Odrzywolski 10 K, Koło słuchaczów uniwersytetu Tow. „Ognisko“ 10 K, stołownicy p. Ohmanowej 10 K, kol. A. Paprocki 10 K, inż. F. Próchnicki 10 K, inż. A. Reinberg 20 K, kol. A Rybiński 10 K, M, Szotarski 10 K, Tow. „Strzecha“ w Wiedniu 25 K, inż. Troczyński 10 K, członkowie Tow. akad. „Przedświt“, nie będący członkami naszego Koła, 10 K.

Wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób przyszli z pomocą naszemu Towarzystwu składamy niniejszem serdeczne podziękowanie.

Sprawozdanie kasowe przedstawia się, jak następuje:

Rachunek kasy za czas od 1 lipca 1912 do 30 czerwca 1913.

Winien	K. h.
Saldo w dniu 1. VII 1912	316·26
Do R-ku wpisowego członków zwyczajnych . . .	62·—
Do R-ku wkładek	180·—
„ „ „ członków wspierających	160·—
Do R-ku datków jednorazowych	378·20
Do R-ku przedsiębiorstw .	484·63
„ „ odsetek	13·61
„ „ administracyi za zwroty kosztów . . .	1·30
Razem	1596·—

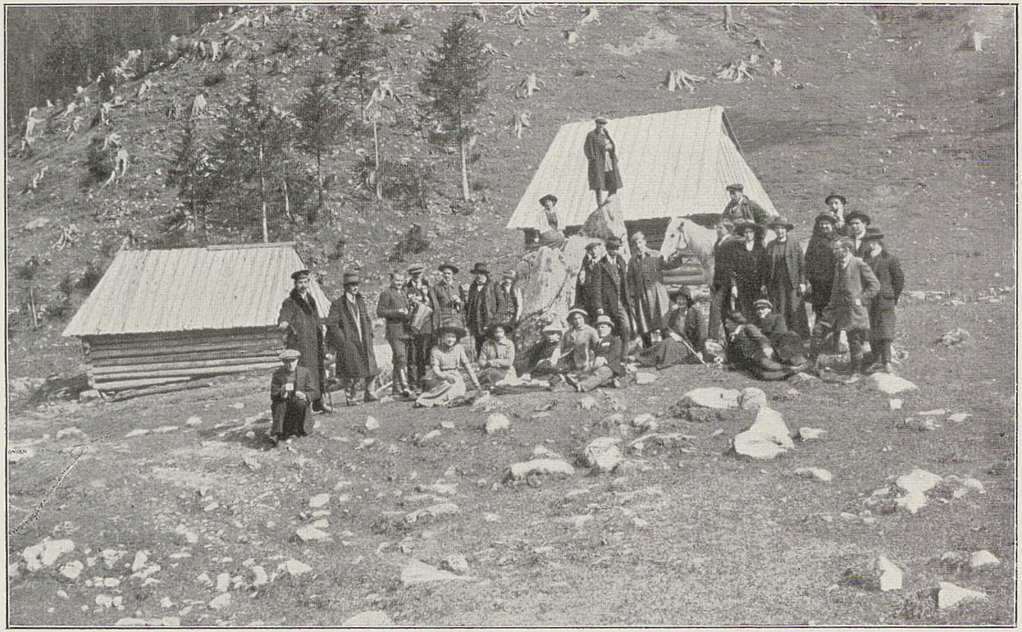
Ma		K. h.
U R-ku administracyi . .		64·62
„ „ przedsiębiorstw .		50·—
„ „ datków jednorazowych za druki		24·—
U Zarządu Głównego: za przesłane:		
a) wpisowe czł. zwycz. . .	62·—	
b) 90% wkładek czł. zwycz.	162·—	
c) wkł. członków wspieraj. .	160·—	
d) depozyty na Rk. chorych Koła . . .	900·—	1284·—
Saldo 30. VI. 1913 . . .		173·38
Razem		1596·—

Wacław Koźniewski przewodniczący

Edmund Grycendler skarbnik

Tadeusz Bystrzycki sekretarz

Stanisław Jeleniewski przewodn. komisyi rewizyjnej

ZDROWI PENSYONARZE NA WYCIECZCE.

Koło Praskie.

Sprawozdanie za czas od dnia 26. VI. 1912 do dnia 29. VI. 1913.

Rok ostatni przyniósł nam w dziedzictwie po swym poprzedniku ustalone już stanowisko w kolonii. Spotykamy się z powszechną życzliwością, skąd krok już tylko do współpracy. Zebrania odbywamy w lokalu Ogniska Polskiego, oddawanym nam bezinteresownie na każde żądanie. Koło liczy obecnie 37 członków zwyczajnych i 1 wspierającego: WP. inż. Juliusza Pinkusa. Ciągniemy dalej zyski z przedsiębiorstw inicyowanych za lat ubiegłych, zaopatrując kolonię w herbatę i gilzy; przedsiębiorstwo pocztówkowe z przyczyn ubocznych przestało się opłacać, więc po zlikwidowaniu spółki przestaliśmy je prowadzić. Nie mogliśmy też śladem poprzedniego zarządu gromadzić kapitału zapasowego, gdyż przejęliśmy na życzenie Koła krakowskiego koszta leczenia paru jej chorych członków.

Finanse Koła przedstawiają się, jak następuje:

Rachunek majątku Koła w dniu 29. VI. 1913 przedstawiał się w cyfrach:

Stan czynny.

		K h
Należności za:		
papierosy .	23·50	
pocztówki .	302·51	
gilzy . .	58·97	
herbatę . .	104·13	
guziki . .	9·—	498·11
zaległe i bieżące wkładki .		68·—
inne należności		15·92
w naturze pozostało . . .		174·84
gotowizna		598·24
Razem		1355·11

Stan bierny.

		K h
Zarządowi Głównemu:		
za % i wkładki	58·33	
„ nalepki . .	5·20	
„ chorych . .	260·—	323·53
nieodebrane wkł. .	68·—	
% od zacz. przed.	67·29	135·29
majątek grupy d. 29. VI. 13		896·29
Razem		1355·11

Wpływy:

Saldo dnia 26. VI. 12. . .		410·55
Wkładki czł. zwycz.	38·—	
„ „ wspieraj.	20·—	58·—
Wpłynęło z przedsiębiorstw:		
za papierosy . .	1·20	
„ gilzy	142·40	
„ pocztówki . .	199·49	
„ herbatę[1] . .	725·08	1068·17
Do przeniesienia		1536 72

Wydatki:

Przesłano Zarz. Gł.	142·43	
„ „ „(dep.)	160·—	302·43
Wydatki reprezentacyjne .		60·—
Sekretaryat		26·14
Drobne przedsiębiorstwa .		4·50
Gilzy		127·88
Pocztówki		76·61
Herbata		438·87
Do przeniesienia		1036·43

[1]) W tym 434·88 na rachunek roku 11/12.

Z przeniesienia	1536·72	Z przeniesienia	1036·43
za nalepki	9·10	Nalepki	10·—
„ wpisowe	12·—	Saldo d. 29. VI. 13. [1]	598·24
„ z list skład. i bloczków	74·65		
drobne dary	12·20		
Razem	1644·67	Razem	1644·67

W porównaniu z rokiem 1911/12 wykazujemy czysty zysk na przedsiębiorstwach znacznie większy, mianowicie kor. 538·75 wobec kor. 333·18 roku zeszłego. Zysk ten jest jednak w całości uwięziony w należnościach za towary i remanencie tychże towarów.

Trudności w odbieraniu porozsyłanych i porozdawanych list składkowych wpłynęły na zmniejszenie ich liczby w roku bieżącym. Wydano ich tylko 8 (za specyalnemi pokwitowaniami) wobec 67 roku poprzedniego. Na listy zebrano koron 73·27.

Wacław Stawnicki
przewodniczący

A. Formejster
za sekretarza

Komisya rewizyjna: *W. Czachowski*

Koło Brukselskie.

Koło brukselskie powstało jesienią 1912. Pomocną ku temu była uchwała Stowarzyszenia Młodzieży Niepodległościowej im. Joachima Lelewela w Brukseli, zniewalająca swych członków do należenia do Koła.

Powstało ono w warunkach trudnych, ile że młodzież nasza studyująca w Belgii mało miała wiadomości o istnieniu „Pomocy Bratniej“ — skutkiem czego nie wykazywała dla niej zainteresowania i przywiązania w stopniu, w jakim zasługuje Instytucya oparta na solidarnym czynie samopomocy młodzieży. Chcąc temu zaradzić, rozrzuciliśmy w Brukseli i innych koloniach polskich w Belgii około 200 egzemplarzy sprawozdań, sądząc, że liczby i fakty, nim objęte, stanowią samą przez się płomienną, skuteczną propagandę. Oczekiwania te nie zostały zawiedzione. Młodzież studyująca w szkole cukrowniczej w Glons jest w trakcie tworzenia Koła. W Leodyum sprawa wskrzeszenia

[1]) W tym 157·37 saldo kasy przedsiębiorstw.

Koła będzie rozważaną na najbliższem zebraniu miejscowej „Bratniej Pomocy". Podobnież Gandawa, Verviers i Antwerpia w roku przyszłym niewątpliwie, według zapewnień przedstawicieli tamtejszej młodzieży, nie pozostaną w tyle. Jedynie nie jest nam wiadomem, czy w Londynie, gdzie propaganda nasza sięgała, pomyślny skutek osiągnięty został — bądź w najbliższej przyszłości zostanie.

Inna trudność, którąśmy mieli do pokonania —to trudności techniczne, związane z rozproszeniem życia wielkomiejskiego — przy braku jakiejś instytucyi, ogniskującej polską kolonię. Projektowane założenie Biblioteki Polskiej przez Sekcyę Polską przy Muzeum międzynarodowem w Brukseli niewątpliwie ułatwi zadanie naszym następcom. W roku bieżącym życzliwą pomoc przy zbieraniu składek członkowskich świadczył nam Zarząd miejscowej „Bratniej Pomocy". — Żeby zapobiedz stracie czasu i energii, wynikającej z oddzielnego prowadzenia tych dwóch instytucyi o bratnich celach, postawiliśmy na walnem zgromadzeniu „Bratniej Pomocy" wniosek, by od roku szkolnego 1913/14 kierownictwo Koła spoczywało w ręku Zarządu „Bratniej Pomocy". Rozpatrzenie wniosku odłożono do jesieni.

Koło nasze liczy 44 członków zwyczajnych (z których 38 uiściło składkę). Z listy tej 8 osób w myśl wniosku kol. Langnera podniosło składkę do 3 fr. rocznie. Prócz tego pozyskaliśmy trzech członków wspierających: Dr. prof. Joteykównę — kierowniczkę międzynarodowego Fakultetu Pedologii; Cecylię Zagórską, przełożoną szkoły żeńskiej w Łomży; Stanisławę Malińską z Częstochowy, uczenicę szkoły ogrodniczej w Vilvorde.

By powiększyć fundusze Koła, urządziliśmy loteryę. Wygrane stanowiły obrazy artysty - malarza Jana Rembowskiego z Zakopanego. Jeden obraz został ofiarowany przez autora — drugi nabyty. Czysty zysk loteryi wyniósł 40 fr. 50 ct. Ponieważ niezależnie od nas w tym samym czasie urządzała loteryę miejscowa „Bratnia Pomoc" na zebraniu wspólnem obu Zarządów postanowiliśmy dać wyraz ożywiającemu nas wzajem braterstwu uczuć i wymienić się nawzajem 25% dochodu odnośnych loteryi. Jednak uchwały tej nie wprowadziliśmy w życie, ponieważ okazało się, iż wysokość dochodu obu loteryi nieznacznie się od siebie różni.

Sprawozdanie kasowe za czas od 8/XII 1912 do 10/VII 1913 przedstawia się następująco:

Winien	Fr. ct.	Ma	Fr. ct
Wkładki 3 czł. wspieraj. . .	63·—	Wysłano do Zarz. Główn. .	185·—
„ 30 „ zw. (à Fr. 2·10)	63·—	Wydatki sekretaryatu . .	4·35
„ 8 „ „ (à 3 fr.) .	24·—	Saldo dn. 10. VII. 1913 . .	2·65
Dochód z loteryi	40·50		
Lista skł. 299	1·50		
Razem	192·—	Razem	192·—

Za Zarząd:

M. Orsetti *L. Pientka*

Koło Lozańskie.

Sprawozdanie kasowe.

Winien	Fr. Ct.	Ma	Fr. Ct.
Saldo z r. 1911/12. . . .	1·95	Odesłano do Zarządu Głów.	195·45
Wpisowe	24·75	Chorzy poza Domem Zdrowia	130·—
Wkładki	103·90	Wysłano do Zarz. Głów. na rachunek kap. żelaznego	36·20
Wkładka roczna Br. Pom. Lozańskiej	30·—	Administracya Koła . . .	3·50
Komisya Stypendyalna . .	4·20	Saldo na r. 1913/14 . . .	35·—
WP. Rozenowa.	20·—		
Dary drobne	8.20		
Z przedstawienia teatralnego	96·36		
Ze sprzedaży fotografii wykonanych przez kol. Bergera.	6·55		
Kol. F. Bukowska za nalepki	20·—		
„ Z. Bergerowa za nalepki	20·—		
WP. Augustowiczówna za nalepki.	24·—		
Za pocztówki i nalepki sprzedane przez członków zarządu	36·40		
Wpływy po ogóln. zebraniu	3·84		
Razem	400·15	Razem	400·15

Janina Augustowicz *Wanda Wilamowska* *Jerzy Ruszkowski*
Przewodniczący Skarbnik

Komisya Rewizyjna.

Celina Chmielewska *Piotr Zborowski*

Koło Kijowskie.

Sprawozdanie kasowe roczne za rok 1912/13.

Winien:			Ma:		
		Rb. kop.			Rb. kop.
Saldo z roku 1911/12 . . .		16·88	Przesłano Zarz. Gł.		
Wpisowe członków zwycz. .		10·80	*a*) na rach. czł. zwyczajnych .	10·80	
Wkładki „ „		47·85	*b*) na rk. wkł. czł. zwyczajnych .	60·20	
„ „ wspieraj.		24·—	*c*) na rach. wkład. czł. wspieraj.	24·—	
Na budowę „Domu Zdrowia“		25·—	*d*) na bud. „Domu Zdrowia“ . .	25·—	120·—
Datki jednorazowe		26·55	Zapom. na kuracyę		10·—
Inne wpływy:			Wyd. kanc. i admin.		6.25
a) % za rok 1912 .	2·31		Saldo na r. 1913/14		145·72
b) grzywny . . .	—·10				
c) ze sprzed. poczt.	128.48	130·89			
Razem		281·97	Razem		281·97

Koło Karlsruheńskie.

Skutkiem utrudnień w przyjmowaniu na politechnikę w Karlsruhe Kolonia nasza zmniejsza się z roku na rok. Dzięki temu w roku bieżącym wypisało się 6-ciu członków, a nowych wstąpiło 3. Ogólna liczba członków Koła naszego w chwili obecnej wynosi 28.

Sprawozdanie kasowe za rok 1912/13.

Winien		Ma	
	Mrk.		Mrk.
Saldo na rok 1912/13	16·—	Wysłane do Zarząd Główn.	135·—
Wpisowe członków	3·—	Saldo na rok 1913/14	5·30
Wkładki bieżące	93·30		
Dawne zaległości	28·—		
Razem	140·30	Razem	140·30

Przewodniczący
St. Müller

Skarbnik
Jan Muszalski

Koło Monachijskie.

przysłało 261 kor. 31 hal.

Koło Zurychskie.

przysłało 27 kor.

Koło Kijowskie.

Sprawozdanie kasowe roczne za rok 1912/13.

Winien:

		Rb. kop.
Saldo z roku 1911/12 . . .		16·88
Wpisowe członków zwycz. .		10·80
Wkładki „ „ .		47·85
„ „ wspierej.		24·—
Na budowę „Domu Zdrowia"		25·—
Datki jednorazowe		26·55
Inne wpływy:		
a) ⅓ za rok 1912 .	2·81	
b) grzywny	—·10	
c) ze sprzed. pocz.	128·48	131·39
Razem		281·97

Ma:

		Rb. kop.
Przesłano Zarz. Gł.		
a) na rach. człon. zwyczajnych .	10·80	
b) na rk. wkł. czł. zwyczajnych .	60·20	
c) na rach. wkład. czł. wspierej.	24·—	
d) na bud. „Domu Zdrowia" . .	25·—	120·—
Zapom. na kuracyę		10·—
Wyd. kanc. i admin.		6·25
Saldo na r. 1913/14		145·72
Razem		281·97

Koło Karlsruheńskie.

Skutkiem utrudnień w przyjmowaniu na politechnikę w Karlsruhe Kolonia nasza zmniejsza się z roku na rok. Dzięki temu w roku bieżącym wypisało się 6-ciu członków, a nowych wstąpiło 3. Ogólna liczba członków Koła naszego w chwili obecnej wynosi 28.

Sprawozdanie kasowe za rok 1912/13.

Winien

	Mrk.
Saldo na rok 1912/13	16·—
Wpisowe członków	8·—
Wkładki bieżące	98·30
Dawne zaległości	18·—
Razem	140·30

Ma

	Mrk.
Wysłane do Zarząd. Główn.	135·—
Saldo na rok 1913/14	5·30
Razem	140·30

Przewodniczący
St. Müller

Skarbnik
Jan Musselski

Koło Monachijskie.

przysłało 201 kor. 31 hal.

Koło Zurychskie.

przysłało 27 kor.

IX.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW.

IX.

Zamknięcie rachunkowe.

Przedkładamy poniżej bilans i rachunek strat i zysków.

Bilans.

Pozycye bilansu w stanie czynnym:

1) **Rachunek nieruchomości K 141.390·55.**

W myśl uchwały Zjazdu Delegatów Rk. ten został rozdzielony na dwie następujące pozycye:

a) Wartość gruntu K. 20.000.

b) Wartość budynków i inwestycye (koszta budowy drogi, mostów, urządzenia parku, i t. p.) K. 121.390·55.

2) **Rachunek ruchomości K 11.006·11.**

Wartość ruchomości Towarzystwa.

3) **Rachunek pensyonarzy K 62.912·90.**

Długi chorych za cały czas istnienia Domu Zdrowia.

4) **Rachunek lokacyi i papierów wartościowych K 759·26.**

Książeczka oszcz. Tow. Zaliczkowego w Zakopanem L. 2441, książeczki wkładkowe Banku Krajowego w Krakowie L. 12.350 i L. 11782, List austr. Czerwonego Krzyża Ser. 02619 Nr. 07, List zastawny funduszu propin. Ser. E. Nr. 0790, ofiarowany bezimiennie na stypendyum dla młodzieży krakowskiej akademickiej, polskiej, rzymsko-katolickiego wyznania, i rachunek pocztowej Kasy oszczędności.

5) **Rachunek osób K 4.100·—**

Niepobrane subwencye wydziału Krajowego i reszta należytości za udziały Sanat. Dra Dłuskiego.

6) **Rachunek weksli K 2.000·—**

Weksel za zaległe odsetki od zapisu p. A. Toczyłowskiego.

7) **Rachunek przechodni K 3.329·41.**

Czynsz i ubezpieczenie budynków z góry zapłacone i wartość spiżarni.

8) **Rachunek kasy K 434·88.**

Gotówka w kasie z dniem 30/VI 1913.

9) **Niedobór K. 15.156·40.**

Patrz objaśnienia do Rku Strat i zysków.

Pozycye bilansu w stanie biernym.

1) **Rk. funduszu budowy Domu Zdrowia K. 104.696·16.**

Fundusz budowy z odsetkami, powiększony o wpływy tegoroczne.

2) **Rachunek długów hipotecznych K 20.000·—**

Dług hipoteczny na majątku Towarzystwa.

3) **Rachunek osób K 48.201·19.**

Długi Towarzystwa za inwestycye, inwentarze i utrzymanie Domu Zdrowia.

4) **Rachunek pensyonarzy K 1.384·75.**

Nadpłacona kwota przez pensyonarzy do 30 VI 1913.

5) **Rachunek depozytów K 3.006·91.**

Ten rachunek obejmuje depozytowe sumy na stypendya: K 207·86 na stypendyum dla akad. krakowskiej, polskiej, rzymsko-kat. młodzieży; stypendyum im. ś. p. Rudkiewicza K 310·75; depozyt. fundusz A. Toczyłowskiego K 960·84; fundusz stypendyalny im. Dra Antoniego Kuczewskiego K 283·82; depozyty kół i drobne.

6) **Rachunek rezerwy na pokrycie wątpliwych należytości K 38.613·14**

Dług pensyonarzy od początku istnienia Domu Zdrowia wynosi K. 62.942·90. Ponieważ nie możemy liczyć na spłatę całego długu, przeto odpisujemy na rezerwę K 38.613·14.

7) **Rachunek funduszu stypendyjnego K 25.000·—**

Pożyczka pp. Grohmanów, od której 5% stanowi stypendyum im. śp. Teodora Trenklera.

8) **Rachunek funduszu żelaznego K 217·36.**

Pozycya ta nie wymaga wyjaśnienia.

Rachunek strat i zysków.

Straty:

1) **Rachunek utrzymania Domu Zdrowia K 82.646·27.**

W porównaniu z rokiem poprzednim pozycya ta wzrosła, ponieważ mieliśmy 2.554 dni leczniczych więcej.

2) **Rachunek administracyi Tow. K 3.643·20.**

W kwocie tej, oprócz stałych wydatków na administracyę, znajdują się również częściowe koszta pożyczki z Banku kraj.

3) 4) **Rk. biblioteki K 150·— Rk. podatków K 111·—**

Pozycye te bliższych wyjaśnień nie wymagają.

5) **Rachunek ubezpieczeń K 1.092·61.**

Ubezpieczenie budynków i asekuracya urzędników i służby.

6) **Rachunek odsetek K 1.578·32.**

Odsetki od długu hipotecznego i od zapisu pp. Grohmanów.

7) **Dotacya na rezerwę wątpliwych należytości K 2.513·14.**

W tym roku na stratę na naszych dłużnikach, w myśl uchwały Zjazdu Delegatów, odpisaliśmy K 2.513·14.

Zyski:

Po stronie tej tylko pozycya niedoboru wymaga wyjaśnienia.

Niedobór K 15.156·40.

W kwocie powyższej mieści się odpis na amortyzacyę nieruchomości, ruchomości i dotacya na rezerwę w łącznej sumie K 5.851·80. Rzeczywisty niedobór, wynikły z powodu zmniejszenia się wpływów, wynosi zatem K 9.304·60.

Bilans z dniem 30 czerwca 1913 r.

Stan czynny.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk nieruchomości**				
	a) wartość gruntu . . .	20000	—		
	b) budynki i inwestycye	121390	55	141390	55
2	„ **ruchomości**			11006	11
3	„ **pensyonarzy**			62942	90
4	„ **lokacyi i papierów wartość.**			759	26
5	„ **osób** (dłużnicy)			4100	—
6	„ **weksli**			2000	—
7	„ **przechodni**			3329	41
8	„ **kasy**			434	88
9	**Niedobór** . . .			15156	40
				241119	51

Dr Kazimierz Dłuski
prezes.

Stan bierny.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk funduszu budowy Domu Zdrowia**			104696	16
2	„ **długów hipotecznych** . .			20000	—
3	„ **pensyonarzy**			1384	75
4	„ **osób** (wierzyciele)			48201	19
5	„ **depozytów**			3006	91
6	„ **rezerwy na pokrycie wątpliwych należytości**			38613	14
7	„ **funduszu stypendyjnego** .			25000	—
8	„ **funduszu żelaznego** . . .			217	36
				241119	51

Elżbieta Trenklerówna
skarbniczka.

Leopold Winnicki
sekretarz.

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr. Bronisława Dłuska, Floryan Grużewski, Tadeusz Korniłowicz.*

Straty. Rachunek strat i zysków za czas od 1 lipca 1912 r. do 30 czerwca 1913 r. Zyski.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk utrzymania Domu Zdrowia:**				
	a) żywienie	61262	61		
	b) czynsz	1210	—		
	c) opał	4625	20		
	d) światło	1002	90		
	e) pranie	768	24		
	f) pensye asystentów i lekarstwa	3235	64		
	g) kąpiele	130	84		
	h) czyszczenie i dezynfekcya .	1690	32		
	i) administr. Domu Zdrowia .	7425	07		
	j) konserwacya budynków .	452	06		
	k) „ ruchomości .	381	36		
	l) utrzymanie konia	462	03	82646	27
2	**Rk. administracyi Towarzystwa**			3643	20
3	„ **biblioteki**			150	—
4	„ **podatków**			111	—
5	„ **ubezpieczeń**			1092	61
6	„ **odsetek**			1578	32
7	„ **amortyzacyi:**				
	a) 2% amortyzacyi budynków	2368	49		
	b) 10% „ ruchomości	970	17	3338	66
8	**Rk. dotacyi na rezerwę wątpliw. należyt.**			2513	14
				95073	20

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk opłat pensyonarzy** . . .			59318	88
2	„ **wpisowego**	150	95		
3	„ **wkładek członków zwyczajnych**	2324	81		
4	„ **wkładek członków nadzwyczajnych**	80	—		
5	„ **wkładek członków wspierających**	2605	25		
6	„ **wkładek członków założycieli**	1350	—	6511	01
7	„ **subwencyi**			4774	54
8	„ **datków jednorazowych** . .			5078	38
9	„ **przedsiębiorstw Towarzystwa**			4233	99
10	**Niedobór**			15156	40
				95073	20

Dr Kazimierz Dłuski
prezes.

Elżbieta Trenklerówna
skarbniczka.

Leopold Winnicki
sekretarz.

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr Bronisława Dłuska. Floryan Grużewski, Tadeusz Korniłowicz.*

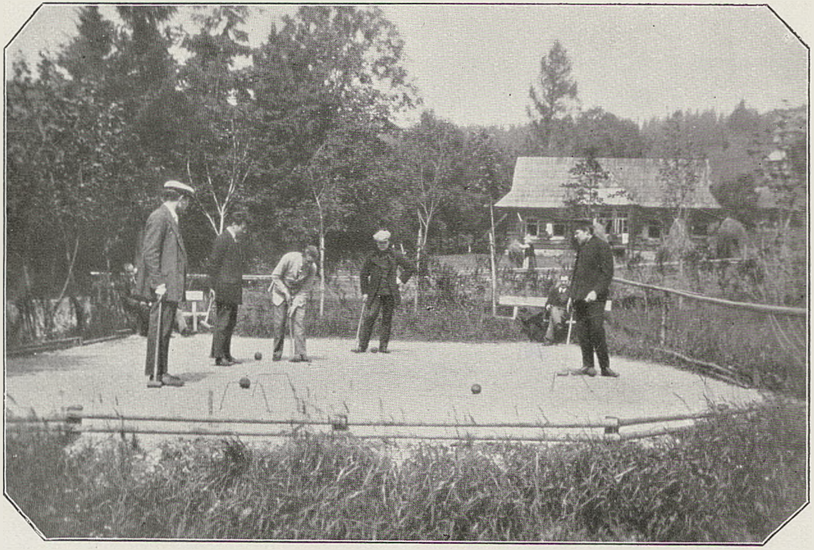
Rachunek funduszu budowy Domu Zdrowia.

Bilans wykazuje, że fundusz budowy Domu Zdrowia wynosi wraz z odsetkami **104.696 K 16 h.**

Nazwiska ofiarodawców,

które będą stale drukowane, są dotąd następujące:

		Koron
1.	Zapis ś. p. Tadeusza Bergera	8.000·—
2.	Zapis ś. p. Zygmunta Gnatowskiego .	10.045·—
3.	Fundusz imienia zmarłego Zygmunta Drozdowicza	1.156·49
4.	Dar Dra Aleksandra Januszkowskiego	1.854·64
5.	Dar Andrzeja Toczyłowskiego	3.000·—
6.	„ „ „	25.000·—
7.	Fundusz im. ś. p. Barbary z Rudzkich Wiskonttowej	2.226·46
8.	Dr Alfred Sokołowski z Warszawy .	1.000·—
9.	Fundusz ś. p. Lucyana i Jadwigi Fabrycych	2.540·—
10.	Bezimiennie, doręczone przez p. Elżbietę Trenklerównę	10.000·—
11.	Profesor Dr Odo Bujwid	1.700·—
12.	Dr Edward Zieliński z Warszawy przez grupę krakowską	1.000·—
13.	Fundusz ś. p. Jerzego Zaborowskiego	3.797·46
14.	Lwowska Medycka grupa	1.000·—
15.	Sejm krajowy we Lwowie I rata . .	2.500·—
16.	Lwowskie Koła Domu Zdrowia w dniu kwiatka	1000·—
17.	WP. Robert Wolf udział w Sanatoryum Dra Dłuskiego	1000·—
18.	Inne ofiary wraz z odsetkami wynoszą	27.876.11
	Razem	104.696·16

ZDROWI PENSYONARZE PRZY ZABAWIE.

Sprawozdanie Rady Nadzorczej.

W dniu 27/VII b. r. Rada Nadzorcza — po dokładnem zbadaniu ksiąg, rachunków i Kasy Towarzystwa — znalazła wszystko we wzorowym porządku.

Wobec stanu finansowego Instytucyi, długi której doszły do sumy blisko 93.000 koron, Zarząd musiał się ograniczyć do wykończenia w możliwie skromnych rozmiarach tylko najniezbędniejszych z rozpoczętych inwestycyj w łącznej kwocie 5334 Kor. 26 hal.

Nawet paląca kwestya naprawy drogi dojazdowej została pozostawioną do czasu zebrania funduszu specyalnie na ten cel przeznaczonego i dopiero obecnie wstąpiła w fazę realizacyi. Mimo niestrudzonych zabiegów Zarządu i poruszenia wszelkich możliwych sprężyn, pożyczka Banku krajowego będzie mogła być zrealizowaną dopiero w najbliższych czasach.

Mimo wprowadzonych możliwych oszczędności długi wzrosły blizko o 10.000 koron, co znajduje zupełne usprawiedliwienie w tem, że do każdego dnia żywienia trzeba było przez dziewięć miesięcy dopłacać po 1 K 53 h.

Wobec takiego stanu rzeczy Zarząd główny uzyskał od Nadzwyczajnego Zjazdu delegatów z dnia 17/III b. r. uchwałę prowizorycznego podwyższenia opłaty z 3 K 34 h do 4 koron dziennie. Podwyżkę tę wprowadzono w życie od 1/IV b. r., tak, że obecnie dopłata do każdego dnia żywienia nie przenosi 87 h dziennie, czyli 87 h $\times$ 17.000 (dni żywienia) = około 15.000 K rocznie.

Rada Nadzorcza zaznacza z całym naciskiem, że powrót do dawnej normy opłaty jest wykluczonym. — I tak Zarząd główny musi troszczyć się o zdobycie poza wymienionymi 15.000 kor. dopłaty do kosztów utrzymania, drugich 15.000 kor. na koszty administracyi Towarzystwa, na raty bankowe, na odsetki etc. etc.

Wobec ogólnej stagnacyi dochody zmalały i trudno liczyć na znalezienie nowych źródeł, zwłaszcza, że pomoc Kół naszych jest mało wydatna.

Biorąc pod uwagę wyjątkowo niesprzyjające okoliczności,

w jakich musiała się odbywać tegoroczna gospodarka Domu Zdrowia, Rada Nadzorcza z uznaniem podnosi umiejętną i pełną gorliwości działalność administracyi Domu Zdrowia. Koszty utrzymania spadły z kwoty 4 K 91 h na 4 K 87 h. W szczególności Rada Nadzorcza podnosi zasługi p. L. Winnickiego, który z całem oddaniem się spełniał przez pół roku poza obowiązkami sekretarza, jeszcze obowiązki administratora i gospodarza Domu Zdrowia z korzystnym dla Instytucyi wynikiem.

Posiedzenia Rady Nadzorczej i Zarządu Domu Zdrowia odbywały się przeważnie wspólnie i uchwały zapadały po wzajemnem porozumieniu.

Rada Nadzorcza stawia na Zjazd Delegatów następujące wnioski:

1. Zjazd Delegatów zechce zatwierdzić uchwałę z dnia 17/III b. r. o podniesienie opłaty dziennej do 4 kor.

2. Zjazd Delegatów zechce udzielić absolutoryum ustępującemu Zarządowi.

Dr. Bronisława Dłuska. *Tadeusz Korniłowicz.*
F. Grużewski.

Wykaz wpisowego i wkładek członków
w roku administracyjnym 1912/13.

Wpisowe: 150·95.

Wykaz wkładek członków zwyczajnych:

Bittner Ludwik	2·—
Czarnecki Ewaryst	2·—
Dłuska Helena	2·—
Gawron Stanisław	2·—
Gostyński Tadeusz	2·—
Hopenfeld Mieczysław	2·—
Jachna Ludwik	2·—
Janicki Stanisław	2·—
Jakubikowa Helena	4·—
Kapuściński Piotr	2·—
Karpina Wiktor	2·—
Karpowiczówna Domic.	2·—
Kopeć Antoni	2·—
Do przeniesienia K	28·—

Z przeniesienia K	28·—
Łysakowski Wł.	2·—
Marczakiewicz Wł.	2·—
Nowicki Kazimierz	2·—
Piotrowska Helena	2·—
Ringman Leon	6·50
Sokal Henryk	2·—
Sroczyński Karol	4·—
Szpunar Tomasz	2·—
Thorn Maurycy	2·—
Wyganowski Kazimierz	2·—
Załuska Jan	2·—
Koła	2268·31
Razem K	2324·81

Wykaz wkładek członków wspierających:

Andronowski	20·—
Dr. Brzeziński Edmund	20·—
Drowa Brzezińska Helena	20·—
Dr. Chełchowski Kaz.	50·—
Cybulski	20·—
Czapelski Kaz.	20·—
Dąbrowski Stan.	20·—
Dr. Fidler H.	20·—
Glass Jakub	20·—
Glass Alina	20.—
Prof. Dr. Gluziński	20·—
Grohmanowa A.	20.—
Grohman Paulina	50·—
Grohman Olga	20.—
Grohman Henryk	20·—
Grohman Leon	20·—
Grużewski Floryan	20·—
Hersowa Bogusławowa	20.—
Dr. Hładyj	20·—
Jankowski Czesław	20·—
Dr. Prof. Joteykówna	20·—
Kasperski	23·50
Dr. Kawiński Bol.	20·—
Kędzierski	20·—
Kosmowska Ir.	5·—
Do przeniesienia	548·50

Z przeniesienia	548·50
Kotarbińska Lucyna	20·—
Kuszell Wacławostwo	20·—
Dr. Kuczewska Antonowicz J.	20·—
Lewińska Zofia	20.—
Majerczak W.	63·25
Maryewska J.	6·—
Malińska St.	20·—
Mazaraki Zofia	20·—
Minkowski M.	20·—
Mittelstaedtowa K.	50·—
Dr. Michałowicz	20·—
Poseł Merunowicz Teofil	20·—
Meyer B.	20·—
Mogilnicka Eliza	20·—
Dr. Morawski Karol	20·—
Dr. Müller Emil	20·—
Nikorowiczowa E.	20·—
Orsetti Marya	20·—
Pawłowska M.	20·—
Inż. Pinkus Juliusz	20·—
Radoński	20·—
Repczyński	25·36
Regelmanowa H.	20·—
Schram W.	20·—
Do przeniesienia	1093·11

	Kor.
Z przeniesienia	1093·11
Sołtysikowa A.	20·—
Stokowska Zofia	20·—
Stypułkowska J.	20·—
Skotnicki Teodor	20·—
Księżna Sułkowska Marya	20·—
Surzycki	20·—
Surynowa Ir.	20·—
Toczyłowska Wanda	40·—
Trenklerowa Matylda	20·—
Trenklerówna Elżbieta	20·—
Trenklerówna Jadwiga	20·—
Trańczuk Zygmunt	20·—
Prof. Dr. Witkowski	5·—
Wiktorowa	20·—
Wiskonti Drostwo Wł.	40·—
Wierzbicki Andrzej	20·—
Dr. Wilczyński Henryk	20·—
Wrzosek Ludmiła	20·—
Wróblewski Jan	20·—
Wolski Adam	20·—
Xiężopolski A.	20·—
Zagórska Cecylia	20·—
Zieliński Tadeusz	20·—
Zieliński Stanisław	20·—
Żeromski Stefan	20·—
Przez Wiedeńskie koło	160·—
Przez Technickie koło	60·—
Przez Lozańskie koło	28·—

Stowarzyszenia akademickie:

Bratnia Pomoc w Dublanach	50·—
Bratnia Pomoc słuch. weter. we Lwowie	20·—
Do przeniesienia	1956·11

	Kor.
Z przeniesienia	1956·11
Bratnia Pomoc w Genewie	19·99
Bratnia Pomoc w Coethen	20·—
Biblioteka Medyków U. J.	20·—
Kółko Chemików U. J.	20·—
Korporacya pol. stud. wyższ. Zakł. nauk. w Kijowie	40·51
Pomoc koleżeńska uczniów szk. handl. w Będzinie	20·17
Ogólna Polska Kasa Studencka w Petersburgu	113·47
„Spójnia" stow. studentek pol. w Petersburgu	20·—
„Veletia" w Rydze	76·18
Stow. im. Lelewela w Bruxelli	24·64

Zakłady naukowe i inne:

Dyrekcja gimn. VII we Lwowie	20·—
„ I gimn. w Przemyślu	20·—
„ I gimn. w Rzeszowie	20·—
„ I. szkoły realnej we Lwowie	20·—
Grono prof. I gim. w Bochni	100·—
„ „ gim. V. w Krakowie	30·—
„ „ szkoły realnej w Jarosławiu	20.—
„ „ Semin. naucz. w Tarnowie	20·
„ „ gimn. na Zasaniu w Przemyślu	24·—
Stow. spoż. w Sandomierzu	20.18
Razem	2605·25

Wykaz wkładek członków założycieli:

Dr. Dłuska Bronisława	200·—
Mecenas Dr. Kosch Teodor	200·—
Kuszel Róża	200·—
Skarżyńska Klementyna	200·—
Skarżyńska Karolina	200·—
Szymańska Marya	150·—
Dr. Zieliński Edward	200·—
Razem K	1350·—

Wykaz wkładek członków nadzwyczajnych:

Dr. Bendarzewski Stanisław	10·—
Dr. Blumentalowa Regina	10·—
Dr. Minkowski Paweł	10·—
Dr. Lubliner Leopold	10·—
Sągajłło Ina	10·—
Dr. Sylberlast Natalia	10·—
Dr. Sterling Seweryn	10·—
Dr. Wizel Adam	10·—
Razem K	80·—

Wykaz datków jednorazowych:

	K h	K h
WPP. Pacyenci Sanatoryum dra K. Dłuskiego, stałe miesięczne składki		1199·10
Puszki:		
Z pens. „Warszawianka“:		
I. otwarta w obecności p. Mimońskiej i p. A. Bartoszewskiego	11·97	
II. otw. w obecn. p. St. Koźniewskiej, p. Łempińskiej i p. L. Winnickiego	35·41	
III. otw. w obec. p. M. Klepackiej i p. Dra Wilczyńskiego	35·41	82·79
Z Pensyonatu „Wiosna“:		
I. otw. w obecn. p. K. Grabowskiej i p. L. Winnickiego	38·28	
II. otw. w obec. p. Jana Załuski i p. L. Winnickiego	36·50	74·78
Z Banku w Zakopanem:		34·46
Z pensyonatu „Osobita“: otw. w obecn. p. Z. Jeziorańskiej i p. R. Zabielskiej		33·12
Z kancelaryi Domu Zdrowia: otw. w obec. p. L. Winnickiego, p. Jana Załuski i p. R. Wojciechowskiego		32·97
Z pensyonatu „Dworek“:		
I. otw. w obecn. p. J. Torosiewiczowej, p. H. Charszewskiej i p. J. Załuski	8·32	
II. otw. w obecn. p. M. i A. Torosiewicz, p. M. Lewandowskiej i p. J. Załuski	16·63	24·95
Puszka Nr. 10: otw. w obecn. p. A. Indyka i p. A. Bartoszewskiego		20·16
Z pens. „Piotrkowianka“ otw. w obecn. p A. Indyka i p. A. Bartoszewskiego		14·15
Z pens. „Konstantynówka“ otw. w obecn. p. E. Trenklerówny i p. L. Winnickiego		7·70
Z pensyonatu „Jerzewo“: otw. w obecn. p. St. Semelki i p. A. Bartoszewskiego		0·96
Różne:		
Przez Personel Sanatoryum Dra Dłuskiego z przedstawienia		368·50
Do przeniesienia		1893·64

	K h
Z przeniesienia	1893·64
WP. Dr. K. Dłuski nieprzyjęte honoraryum od WP J. Pawłowskiego	10·—
WP. Dr. Br. Dłuska	1·50
„ Dr. K. Dłuski na linoleum	85·—
„ Dr. K. Dłuski nieprz. hon. od Dr. Br. Szlubowskiego	50·—
Przez WP. Helenę Jakubikową na fortepian	17·70
WP. Wł. Bartoszewski za spóźnienie	2·—
WP. Mecenas Bagiński z Wilna	4·—
„ Anna Schiele	20·—
„ Stefan Titenbrau, dochód z reunionu w Truskawcu	120·—
WP. Tomasz Szpunar	3·60
Sz. Tow. „Zdrowie“ za spóźnienie się p. Selingera	13·36
WP. Mecenas Teodor Kosch	20·—
„ Marya Russocka z Limanowej	16·—
WP. Julia Pfeiffer	30·—
„ Dr. Stefania Tatarówna przegrany zakład z panią H. Dłuską	10·—
WP. Maurycy Thorn za spóźnienie	1·—
WP. Friedmanówna Salomea	5·—
„ P. Konarski	2·—
„ Tadeusz Pracki	2·—
Przez WP. Czarneckiego z willi „Kmicic“:	
WPanna Marya	1·—
„ „ Matylda	2·—
WPani Marya Sz.	1·—
WP. Ada Kosmowska z wieczoru w „Warszawiance“	
WPP. Arkawin i Męcińskiej	23·—
WP. Grzybowska Janina	6·—
„ Rzęczykowska Stefania	2·—
Przez WP. A. Toczyłowskiego za programy na koncercie WP. Arkawin i Męcińskiej	40·20
WP. Leon Kohan przez Stan. Dąbrowskiego dobrowolna grzywna	5·—
WP. D. Rosenblum, dywidenda od udziału Sanatoryum Dra Dłuskiego	50·—
WP. Zygmunt Chojecki	45·—
„ Dr. Erbrich	20·—
„ Jan Rembowski	2·—
„ Krusensternowa	20·—
WP. H...	1·—
„ Stankowski przez WP. Drowa Wilczyńską	20·—
Do przeniesienia	2545·—

	K h
Z przeniesienia	2545·—
WP. Krusensternowa przez Dra. K. Morawskiego	20.—
WP. Wanda Toczyłowska zamiast wieńca na trumnę ś. p. Michała Siudaka	25·—
WP. Wanda Toczyłowska zamiast „Białego kwiatka“	25·—
WP. Prof. Dr. Emil Godlewski	10·—
„ Hirschel przez WP. Korniłowicza z wieczoru karykatur w Zakopanem	21·—
WP. Z. Staszewska	20·—
„ Joanna Płużańska w dniu „Szarotki“	89·20
WP. Prof. Dr. Odo Bujwid	3·—
Przez Sz. Administr. „Czasu“	72·—
WP. Dr. E. Brzeziński nieprzyjęte honorarym od WP. M. Niemczynowicza	5·—
WP. Wojciech Zawieja	6·—
„ Jerzy Krogh	—·40
Sz. Grono Profesorów gimn. I-go w Rzeszowie	18·40
WP. M. Leśniakowa w dniu imienin ś. p. syna Edmunda	6·—
WP. M. L. Czaczkes	3·—
JOP. Marya Ks. Sułkowska	10·—
Przez Sz. Wydział ofiar „Kuryera Warszawskiego“	426·67
WP. Mecenas St. Leszczyński	10·—
„ Tomasz Gerczak	16.06
„ Stanisław Woszczyński	12.63
„ Drowa A. Zagórska przegrany zakład z Drową. J. Kuczewską	5·—
WP. H. Piotrowska	1·—
Przez WP. Józefa Szeligę dochód z reunionu w Truskawcu	61·—
WP. Zygmunt Chojecki dyw. od udziału Sanatoryum Dra Dłuskiego	50·—
WP. Dr. Stefania Tatarówna przegrany zakład z p. H. Dłuską	10·—
Bezimiennie	17·—
WP. Prof. Emil Kipa	2·—
Przez Dr. J. Żychonia Stacya klimatyczna w Zakopanem znalezione oddane	5·—
Przez St. Gronka, Dobrowolskiego i Zegotę	136·17
WP. Dr. Prof. Rostafiński	30·20
„ Prof. Dr. A. Gluziński	20·—
„ Dr. Emil Philip	5·—
„ Inż. Fr. Jakubik	2·—
„ Krajewska, 25% z kon-	
Do przeniesienia	3688·73

	K h
Z przeniesienia	3688·73
certu w Sanatoryum Dra. Dłuskiego	26·—
WP. Dr. Michal. Stefanowska	5·—
Sz. Koło akademickiej młodzieży polskiej w Złoczowie dochód z urządzonego wieczoru	11·40
WP. Dyr. Wassung nieprzyjęte honor. Dra Dłuskiego	20·—
WP. Helena Morozewiczowa	4·—
„ Bronisława Czarnota	2·—
„ Dr. Sitzmann	8·—
Sz. Zarząd Koła Brukselskiego	54·79
WP. Budzyński	2·—
Zebrane w pensyonacie „Lindenhof“ w San-Remo	27·75
WP. Henryka Pawłowska	2·—
„ Kazimierz Terlecki	2·10
„ Władysława Gostyńska	2·—
„ Dr. E. Brzeziński nieprzyjęte honoraryum	10·—
WP. Dr. prof. Wład. Szymonowicz	2·—
WP. Józefa Kremerowa	2·—
Koło Medyckie	20·—
WP. Architekt Jan Lewiński	3·—
„ Augusta Karczewska	2·—
„ Stefan Lippop	10·—
„ Bogusławowa Hersowa datku za luty i marzec	20·—
Bezimiennie od 3ch pacyentek Sanat. Dra Dłuskiego	15·—
WPP. Pensyonarze Domu Zdrowia w Dniu kobiet	4·70
WP. Marya Wolibner	5·26
„ Stefan Łupiński ku uczcz. ś. p. Maro	38·20
WP. Marya Olszowska	6·—
„ Dr. Rozpędzichowski nieprzyj. honorar. od WP. L. Goldstadta	9·35
Sz. Grono Profesorów c. k. Seminaryum naucz. we Lwowie zamiast wieńca na grób ś. p. ks. Prał. Wal. Wołcza	36·50
WP. Marcin Gąsior	20·—
„ Stefanek Lande	2·—
„ Włodzimierz Tchórzewski	10·—
WP. Hryniewiecki	4·50
„ Michał Kałucki	5·—
Przez WP. Mieczysława Broniatowskiego zebrane w Arko	47.—
Zamiast bukietu pożegnalnego dla WP. Skolimowskiej sąsiedzi z werandy	19·—
WP. Dr. K. Morawski nieprzyj. honorar. od WP. Hryniewieckiej	10·—
Do przeniesienia	4157·28

	K h
Z przeniesienia	4157·28
WP. Prof. Dr Windakiewicz	141·52
„ Walawski Wł.	3·—
Sz. Zarząd Zjednoczenia tow. polskich za granicą	179·72
WPP. K. B. i A. L. zamiast depeszy na ślub	5·—
WPP. Oskarowie Szellerowie	10·—
WP. St. Choynowska	2·—
„ Zofja Rogoszówna	8·—
WPP. Wolf, Korniłowicz, Sokołowski i Suligowski dywidendy od udziałów	200·—
JWP. Roman książę Sanguszko	100·—
WP. Dr. Łapiński J.	1·46
„ Prof. Dr. Odo Bujwid zamiast wieńca na trumnę ś p. Prof. A. Bochenka	50·—
Do przeniesienia	4857·98

	K h
Z przeniesienia	4857·98
WP. Bogusławowa Hersowa	20·—
„ Scharfer M.	2·—
„ Korniłowicz Tadeusz	1·60
„ Dr. Romuald Sikorski	0·26
WPP. Ochenkowscy	30.24
WP. Litwinowicz K	1·80
Sz. Tow. „Znicz“ w Samborze z festynu 1/VI b. r.	100·—
WP. Radoński wygrany zakład	5·—
WP. Czarnecki W.	2·—
WPP. słuchaczki I r. oddz. A. seminaryum nauczycielskiego we Lwowie z okazyi Imienin Prof. Jaworskiego	20·—
WP. Drowa Br. Umiastowska	2·—
Koło Lozańskie	35·50
Razem	5078·38

Projekt preliminarza budżetowego na rok adm. 1913/14.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	Pozycya	Wyszczególnienie	K	h
1	Rk opłat pensyonarzy	67.500	—	1	Rk utrzymania Domu Zdrowia	85.000	—
2	Rk wpisowego	100	—	2	Rk administracyi Tow.	3.500	—
3	Rk wkładek czł. zwyczajnych	2.300	—	3	Rk biblioteki	300	—
4	Rk „ czł. nadzwyczajnych . . .	200	—	4	Rk konserwacyi inwentarza	2.000	—
5	Rk „ czł. wspierających	2.500	—	5	Rk odsetek	3.500	—
6	Rk „ czł. założycieli	1.200	—	6	Rk amortyzacyi długu	5.000	—
7	Rk subwencyi	5.000	—	7	Rk „ budynków 2	2.500	—
8	Rk datków jednorazowych	5.000	—	8	Rk „ inwentarza 10% . . .	1.100	—
9	Rk przedsiębiorstw	4.500	—	9	Rk ubezpieczeń	1.000	—
	Niedobór	18.100	—	10	Rezerwa wątpliwych należytości . . .	2.500	—
		106·400	—			106.400	—

Dr Kazimierz Dłuski
Prezes.

Elżbieta Trenklerówna
Skarbniczka.

Leopold Winnicki
Sekretarz.

Członkowie Rady Nadzorczej:

Dr Bronisława Dłuska. *Floryan Grużewski.* *Tadeusz Korniłowicz.*

X.

SPRAWOZDANIE LEKARSKIE

Projekt preliminarza budżetowego na rok adm. 1913/14.

Pozycja	Wyszczególnienie	K	h	Pozycja	Wyszczególnienie	K	h
1	Rk opłat [illegible]	57.300	—	1	Rk utrzymania [illegible]	80.000	—
2	Rk wpisowego	100	—	2	Rk administracyi [illegible]	3.500	—
3	Rk wkładek od. [illegible]	2.300	—	3	Rk biblioteki	300	—
4	Rk „ od. nadzwyczajnych	500	—	4	Rk konserwacyi [illegible]	2.000	—
5	Rk „ od. wspierających	2.500	—	5	Rk odsetek	3.000	—
6	Rk „ od. założycieli	1.200	—	6	Rk amortyzacyi długu	6.000	—
7	Rk subwencyi	5.000	—	7	Rk „ [illegible]	2.300	—
8	Rk datków jednorazowych	5.000	—	8	Rk „ [illegible] 10%	1.100	—
9	Rk [illegible]	4.500	—	9	Rk ubezpieczeń	1.000	—
	Niedobór	18.100	—	10	Rezerwa [illegible]	2.000	—
		106.000	—			106.000	—

Dr Kazimierz [illegible]
Prezes

Elżbieta [illegible]
Skarbnik

Leopold [illegible]
Sekretarz

Członkowie Rady Nadzorczej:

Dr [illegible]

Floryan [illegible]

[illegible]

X.

Sprawozdanie lekarskie.

Z początkiem roku sprawozdawczego w kierownictwie Domu Zdrowia, jakoteż w składzie personalu lekarskiego, nastąpiły warunkowane okolicznościami zmiany.

Z powodu ustąpienia dotychczasowego dyrektora, Dra J. Żychonia, Zwyczajny Zjazd Delegatów Towarzystwa powierzył kierownictwo Dr. E. Brzezińskiemu, Zarząd zaś wobec znacznej liczby kuracyuszy i potrzebnych pomocniczych prac laboratoryjnych postanowił na miejsce opuszczającego Zakopane Dra A. Kuczewskiego mianować dwóch asystentów lekarzy; uwzględniając przytem, że część naszych kuracyuszy stanowi młodzież żeńska, uznał za bardzo pożądane uzyskać w osobie drugiego asystenta kobietę-lekarza.

Zgodnie z tem Zarząd mianował 1-szym asystentem Dra W. Umiastowskiego, 2-gim Dr. Maryę Felauer. Od 15-go maja 1913 r. w zastępstwie p. Dr. M. Felauer obowiązki 2-go asystenta pełni Dr. Marya Ratyńska.

Do czynności dyrektora należało: kierownictwo lekarskie, kwalifikowanie na podstawie nadsyłanych świadectw lekarskich, czy zgłaszający się nadają lub nie nadają do przyjęcia; wystawianie świadectw lekarskich kuracyuszom dla celów szkolnych, wojskowych, sądowych lub innych; stwierdzanie stanu zdrowia nowoprzybyłych kuracyuszy i wyników kuracyi przed ich odjazdem; orzeczenie stanu zdrowia i stawianie wniosków do Wydziału krajowego ubiegającym się o zapomogę; konsylium z asystentami w razie zachodzącej potrzeby; rozstrzyganie nieporozumień wynikłych na tle regulaminu pomiędzy lekarzami i kuracyuszami, jakoteż decydujący głos w sporach pomiędzy kuracyuszami samymi, o ile takowe regulaminowo przez asystentów załatwiane być nie mogły; wreszcie sprawy lekarsko-administracyjne Domu Zdrowia.

Asystenci zobowiązani są w interesie stałego dozoru i opieki

mieszkać w Domu Zdrowia; aby zakład nie pozostawał bez lekarza, wydalać się z obrębu Domu Zdrowia tylko w oznaczone godziny, po kolei, i zastępować się wzajemnie podczas nieobecności jednego z nich; czuwać nad przestrzeganiem przez kuracyuszy regulaminu i porządku dziennego; zasiadać do jednego stołu z kuracyuszami i bywać na sali podczas zabaw i towarzyskich zebrań tychże.

Opieka lekarska nad pawilonem męzkim przydzieloną została 1-szemu asystentowi, nad pawilonem żeńskim — 2-mu, z prawem i obowiązkiem wzajemnego zastępstwa, pomocy i narad. Odwiedzanie chorych w wypadkach nagłych podczas nocy załatwiają asystenci po kolei na podstawie porozumienia między nimi, zatwierdzonego przez dyrektora.

Do innych obowiązków 1-go asystenta należy: apteka, dozór odkażania pokojów po wyjeździe chorych, kontrola palenia spluwaczek i pilnowanie czystości w Domu Zdrowia wogóle; 2-mu zaś powierzono wykonywanie prac laboratoryjnych i układanie dla klimatyki miesięcznych i rocznych wykazów z ruchu chorych.

Wydawanie spluwaczek i dozór w łazienkach w czasie kąpieli chorych należy do lekarza danego pawilonu.

Oprócz tego winni asystenci trzymać w toku dyrektora o wszystkiem, co w Domu Zdrowia zachodzi, tak pod względem lekarskim jak i regulaminowym.

W ten sposób zorganizowana służba lekarska miała na celu prawidłowe załatwianie potrzeb bieżących, utrzymanie kontaktu ścisłego pomiędzy lekarzami, a przez to zapewnienie kuracyuszom możliwie najskuteczniejszej opieki.

* * *

Przystępując do szczegółowego przeglądu materyału statystycznego naszego Domu Zdrowia w ogólnych zarysach trzymamy się porządku przyjętego w sprawozdaniach z lat poprzednich.

W roku administracyjnym 1912/1913 zgłosiło się o przyjęcie osób 352, z tych

po otrzymaniu warunków przyjęcia podania nie wznowiło	86
podania cofnęło	83
nie przyjechało bez podania powodów	24
„ z powodu zasłabnięcia	6
Do przeniesienia	199

Z przeniesienia 199

nieprzyjęto z powodu	ciężkiego stanu	12
„ „	braku zmian gruźliczych	1
„ „	zamożności	1
„ „	że nie byli uczącymi się	10
„ „	ze względu na dawniejsze postępowanie	1
„ „	narodowości rosyjskiej	2
przyjęto i przyjechało		123
przyjęto, lecz czeka na wolne miejsce		53
	Razem	352

czyli, że z ogólnej liczby zgłoszonych 50% bądź zrezygnowało, bądź zostało zdyskwalifikowanych, a ze 176 przyjętych 30% z braku miejsca z Domu Zdrowia korzystać nie mogło. To ostatnie właśnie jest wielką niedomogą naszej instytucyi. Nie wypływa ona jedynie z tego, że nasz Dom Zdrowia jest za mały. Przyczyna tkwi także w czem innem, co w dalszych wywodach naszych postaramy się uzasadnić.

W roku 1912/1913 przyjętych było, jak wymieniliśmy, 123 osób. Z roku 1911/1912 pozostało 50 kuracyuszy — zatem wszystkich było 173.

Dni kuracyjnych liczymy 16.946 — przeciętnie na osobę dni 97,3 — poszczególne jednak liczby przedstawiają rzecz w świetle odmiennem:

8	osób przebywało	od 300 do 365	dni
7	„ „	„ 250 do 300	„
17	„ „	„ 200 do 250	„
21	„ „	„ 150 do 200	„
28	„ „	„ 100 do 150	„
22	„ „	„ 80 do 100	„
50	„ „	„ 30 do 50	„
20	„ „	poniżej 30	„

Zestawienie to wykazuje, że 81 kuracyuszy, tj. 46,8% przebywało od 100 dni do roku; — 22, t. j. 12,5% do dni 100; 50, t. j. 22,9% do dni 50; 20, t. j. 11,5% poniżej dni 30, czas, który zaledwie wystarczyć może na dokładne poznanie chorego.

To właśnie nadmierne wychylanie się poza przeciętną pobytu pojedynczych osób, powtarzające się zresztą w latach

poprzednich i nie zawsze w odpowiedniej mierze zrekompensowane wynikami leczniczymi, sprawiło, że 53 osoby w roku bieżącym umieszczenia w Domu Zdrowia znaleźć nie mogło! Z instytucyi naszej, z Domu Zdrowia niezamożnej uczącej się młodzieży polskiej korzystać mają równe prawa tak ci, którzy się do niego dostali, jak i ci, co napróżno i długo na przyjęcie oczekują — ostatni tem większe, gdyż niedoświadczeni i nieuświadomieni ani o istocie trawiącej ich choroby, ani o sposobach bronienia się przeciw niej, tem łatwiej padają ofiarą. Czyż mógłby kto zaprzeczyć, że w szeregach tych, co nie przyjechali „bez podania powodów“ lub „z powodu zasłabnięcia“ ofiar takich nie było?! Anomalii tej należy stanowczy kres położyć. Na wzór innych sanatoryów ludowych na podstawie dotychczasowego doświadczenia i z uwzględnieniem warunków miejscowych powinno być ustalonem pewne *maximum* pobytu w Domu Zdrowia, którego przekraczać nie wolno pod żadnym warunkiem. Wprawdzie gruźlica wymaga niekiedy bardzo długich kuracyi; niezapoznajemy i tego, że pomiędzy naszymi kuracyuszami napotykamy ludzi tak prawie jak bezdomnych, to też lekarze staczają niekiedy ciężką walkę wewnętrzną, nim się zdecydują odesłać chorego przed t. zw. zakończeniem kuracyi— lub w porze roku nieodpowiedniej, zagrażającej chorym naszym pogorszeniem; — ale leczyć się można także etapami, od czasu do czasu, a zaostrzenie cenzusu kwalifikacyjnego mogłoby bardzo skutecznie zapobiedz gromadzeniu w Domu Zdrowia chorych, niejednokrotnie beznadziejnych i ułatwić zadanie lekarzom.

Powracając do dat statystycznych zaznaczamy: Z roku 1911/1912 pozostało 50 kuracyuszy, co z przybyłymi w roku sprawozdawczym wynosi osób 173. W tej liczbie młodzieży męzkiej 81,51%; młodzieży żeńskiej 18,49%. Wyjechało w ciągu roku 125, na rok 1913/1914 pozostaje 48.

Wiek naszych chorych wahał się pomiędzy 12 a 32 rokiem życia; największa liczba chorych była w wieku od 18 do 23 lat. Obciążenie dziedziczne stwierdziliśmy u 60 chorych czyli u 34,7%; obciążenie osobnicze w postaci ciężkich warunków materyalnych i przedwczesnej a ciężkiej pracy u 96 (55,5%), u 77 (44,5%) warunki były dobre.

Co do cech fizycznych wyszczególniamy następujące: skrzywienie kręgosłupa tylno-boczne u 2-ch, klatka piersiowa płaska u 46, płasko-długa u 27, wązka u 36, kurza 2, prawidłowa 60, zrost stawu kolanowego pooperacyjny u 2, zrost stawu łokcio-

wego po postrzale u 1. Nadto u 7 kuracyuszy mężczyzn obserwowaliśmy nadliczbowe brodawki sutkowe od 1 do 3 na jednym osobniku i od małych, lecz wyraźnie zarysowanych, do wykształconych zupełnie z charakterystycznem zabarwieniem otoczki. Objaw ten, znany pod medyczną nazwą *Polythelia*, jako wyraz atawistycznego zboczenia, napotyka się według Bruce'a u 4,8% mężczyzn (według statystyki naszej wynosi 4,9%). Czy i w jakiej mierze pozostaje w stosunku do przebiegu gruźlicy i odporności, tego na naszym materyale określić nie byliśmy w stanie.

Co do klasyfikacyi stanów chorobowych, to narówni z innymi sprawozdawcami w tym przedmiocie stoimy przed trudnością takiego ugrupowania materyału, któreby dawało należyte o nim wyobrażenie. Naszem zdaniem i dla naszych celów mniej jest ważnem, czy dany podział opiera się na ugrupowaniu klinicznem mniej lub więcej celowem, niż to, aby był powszechnie przyjętym, trzymał w pewnych granicach indywidualną interpretacyę sprawozdawców i umożliwiał porównanie z innymi tego rodzaju wykazami. Dla tego biorąc za podstawę przyjętą na VI międzynarodowym kongresie przeciw gruźliczym klasyfikacyę *Turbana-Gerhardta*, okresy oznaczamy nie liczbami, a skróconą charakterystyką rozmiarów zmian chorobowych. Pomijamy przytem charakterystykę każdego płuca z osobna, a zgodnie z zasadą *a potiori fiat denominatio* klasyfikujemy okres według stanu strony więcej chorej.

Zatem mieliśmy:

1) ze zmianami w jednym szczycie . .	6 osób	— 3,5%
2) ze zmianami w dwóch szczytach lub zmianami jednego płatu	104 „	— 60,1%
3) ze zmianami większymi, niż jednego płatu oraz z wielkiemi rozpadowemi zmianami lub gruźlicą ogólną . . .	63 „	— 36,4%
Razem . . .	173 osób	— 100%.

Niewielkich zmian opłucnej nie uwzględniamy, zmiany zaś duże zaliczamy do powikłań.

Z innych powikłań wyszczególniamy następujące: błonica paciorkowcowa u 1 chorego; gruźlicę krtani u 3; ozena cuchnąca u 1; rozlane gruźlicze zapalenie oskrzeli u 4; zapalenie oskrzeli cuchnące u 2; rozedma płuc u 4; zapalenie opłucnej u 4; dychawica oskrzelowa u 3; gruźlica gruczołów oskrzelowych u 4; zapalenie jelit przewlekłe u 6; przetoka odbytnicy

u 1; zlepne zapalenie otrzewnej u 1; gruźlica kiszek u 4; przetoka po operacyi ropnia wyrostka robaczkowego u 1; przewlekłe zapalenie nerek u 2; rzerzączka przewlekła u 2; zapalenie sterczu gruźlicze u 1; wnętr jednostronny u 1; wysiąkowe zapalenie osierdzia po postrzale u 1; niedomykalność zastawki dwudzielnej wyrównane u 1; zwężenie ujścia aorty u 1; przewlekłe pourazowe zapalenie stawu kolanowego u 1; kręcz mięśniowy (*Torticollis*) u 1; zrost po zapaleniu kręgów karku u 1; przymiot u 1; padaczka u 1; ropne zapalenie gruczołów chłonnych u 2, chroniczne zapalenie spojówek u 2. Nadto prawie u wszystkich napotykaliśmy nieżyty gardła i chorobliwą wrażliwość nerwową.

Krwioplucie notowaliśmy u 24, krwotoki u 10.

Ciepłotę obserwowaliśmy następującą:

1) prawidłową do 37° C i podwyższoną do 37,4 u . . . 134
2) stan podgorączkowy od 37,4 do 38° u 23
3) gorączkę od 38° C do 40° C u 15

Ciepłota obniżyła się u 37, pozostała bez zmiany u 38, podniosła się u 24, ustąpiła zupełnie u 32.

Regularnie co 15 dni dokonywane pomiary wagi przeważnie wykazywały znaczny przybytek:

69 kuracyuszom	przybyło poniżej	4 klgr.
37 „	„ od 4 do 7	„
21 „	„ od 7 do 10	„
16 „	„ od 10 do 15	„
3 „	„ 16·2, 18·1, 20·0	„

Z powodu ciężkiego stanu nie ważono 12. Nie przybyło 6. Ubyło 9-ciu chorym.

Kuracya polegała na stosowaniu znanych metod sanatoryalnych z uwzględnieniem właściwości indywidualnych: werandowanie, sypianie przy uchylonych oknach, nacierania, umiarkowany ruch, okłady, bańki etc. wspierane w odpowiednich razach przetworami aptecznymi. Pędzlowanie gardła lub nosa, wstrzykiwania podskórne i inne zabiegi ściśle lekarskie wykonywali asystenci w oznaczonych godzinach. W nielicznych wypadkach stosowaliśmy tuberkulinę Beraneck'a sposobem Sahli'ego — obserwacyi jednak w tym kierunku mamy bardzo niewiele. Aby dać możność naszym kuracyuszom używania nieco więcej ruchu poczyniliśmy na letnie miesiące pewne zmiany w rozkładzie godzin werandowania, a mianowicie: od 10-tej do 11, od 11·30 do 12·45, od 2·30 do 4, od 6 do 6·45 i od 8

do 9·30; na zimowe miesiące dawny rozkład pozostaje obowiązującym.

Zawdzięczając uprzejmości Dra K. Dłuskiego, jednej z naszych kuracyuszek w kierowanem przezeń sanatoryum kilkakrotnie robioną była, sztuczna odma opłucnowa.

Na wyszczególnienie zasługują także poczynione próby leczenia słonecznego (Heliotherapii). Stwierdziwszy po szeregu obserwacyi na werandach naszego Domu Zdrowia insolacyę bardzo silną, poddawaliśmy dwóch naszych chorych, ochraniając starannie głowę i klatkę piersiową, działaniu promieni słonecznych. Wybrane przez nas wypadki były: 1) zlepno-wysiąkowa gruźlica otrzewnej i 2) zropiałe gruczoły chłonne policzka.

Zwłaszcza pierwszy ze względu na umiejscowienie nadawał się znakomicie do nasłonecznienia, dlatego podajemy w krótkości przebieg jego choroby: Młodzieniec M. N. lat 18. Ciepłota do 38°. W płucach: naciek górnego płatu prawego i szczytu lewego, zrosty prawej opłucnej; brzuch wzdęty, twardy, tkliwy, powłoki napięte, trudno ustępują pod uciskiem; w górnej części brzucha głębokie chełbotanie, w dolnej połowie wyczuwają się całe zwoje twardych, bolesnych o nieprawidłowym kształcie guzów. Ogólny stan lichy. Po dwóch tygodniach leżenia w łóżku ciepłota opada. Poddajemy brzuch jego nasłonecznianiu, początkowo od 15 minut i dochodzimy stopniowo do 2½ godzin dziennie. Po czterech tygodniach brzuch chorego zmienił się do niepoznania: zabarwienie ciemno-brunatne jaskrawo odbija się od białej skóry reszty ciała; brzuch miękki, elastyczny, niewzdęty, niebolesny, guzów wyczuć nie można, żadnych zaburzeń kiszkowych, stan bezgorączkowy, w płucach wyraźna poprawa, na wadze przybyło 7,8 kl.; wyjechał w stanie kwitnącym.

Drugi nasz chory równie znacznie się poprawił, nasłonecznianie jednak musiało być stosowanem mniej energicznie z powodu występujących bólów głowy.

Zdumiewające te wyniki zachęcają nas w wysokim stopniu do stosowania za przykładem *Bernharda* i *Rolliera* nasłoneczniana przy gruźlicy obwodowej, tak często napotykanej u naszych kuracyuszy.

Nadmienić jeszcze należy, że w roku bieżącym ku pouczeniu i rozrywce naszych chorych odbywały się w sali Domu Zdrowia pogadanki naukowe, amatorskie przedstawienia i wieczorki muzykalno-deklamacyjne. Wymieniamy: pogadankę o gruźlicy lekarza Domu Zdrowia Dra W. Umiastowskiego; odczyt

p. B. Wigilijewa o klimacie zakopiańskim i p. Dra M. Limanowskiego o powstawaniu Tatr i pięć wieczorków, urządzonych przez kuracyuszy za wiedzą i pod kontrolą lekarzy, oraz 3 wycieczki zbiorowe.

Na takiej oto pracy zeszedł nam rok sprawozdawczy. Nie do nas należy sąd o tem, jak z wziętych na się obowiązków zdołaliśmy się wywiązać. Powiedzieć możemy tylko: *fecimus quod potuimus.*

A wynik tej pracy? — U 125 kuracyuszy, którzy w roku bieżącym Dom Zdrowia opuścili, notujemy następujące wyniki:

1)	wyraźną poprawę i zdolność do pracy u	43 —	34,4%
2)	poprawę i względną zdolność do pracy u	57 —	45,6%
3)	stan bez zmiany u	8 —	6,4%
4)	pogorszenie u	13 —	10,4%
5)	śmierć	4 —	3,2%
	Razem . . .	125 —	100%

Kończąc na tem sprawozdanie nasze, poczuwamy się do obowiązku złożenia podziękowań tym pp. lekarzom, którzy przez cały rok z bezinteresowną gotowością wystawiali kandydatom do Domu Zdrowia świadectwa lekarskie, a przedewszystkiem WP. Prof. Dr. R. Renckiemu we Lwowie, WP. Doc. J. Latkowskiemu w Krakowie, WP. Dr. Erbrichowi w Warszawie, oraz tym WPanom Dyrektorom szpitali krajowych w Galicyi, którzy przez nas o to uproszeni byli. Również i WP. G. Nowotnemu w Zakopanem za udzielaną naszym chorym poradę chirurgiczną.

Zakopane, lipiec 1913.

Dr. E. Brzeziński
dyrektor.

Dr. W. Umiastowski
1-szy asystent.

DRUKARNIA NARODOWA
W KRAKOWIE